

ΤΕΙ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ Σ.Τ.Ε
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΠΡΩΗΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΤΟΥ
ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΙΛΚΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ*

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΜΑΝΙΟΥΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ,
ΤΣΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ-ΝΙΚΟΛΕΤΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΟΥΤΡΑΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

ΠΑΤΡΑ – ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2008

Πίνακας περιεχομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΓΕΝΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ

1.1 Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΚΙΛΚΙΣ	5
1.2 ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	7
1.3 Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

2.1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ	20
-------------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

3.1 ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ	22
---------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ - ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ	24
4.2 ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ	25
4.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ	26
4.4 Ο ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.....	42
4.5 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ.....	44
4.6 ΣΤΟΧΟΙ	45
4.7 ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΟ	48
4.8 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΩΤΗΤΩΝ.....	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΙΡΙΩΣΗ

5.1 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΙΡΙΩΣΗ	58
----------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΣΧΕΔΙΑ

6.1 ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	81
6.1.1 ΣΧΕΔΙΑ ΚΤΙΡΙΟΥ Α.....	81
6.1.2 ΣΧΕΔΙΑ ΚΤΙΡΙΟΥ Β.....	88
6.2 ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	94

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	105
---------------------------	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΙΑ

1.1 Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΚΙΛΚΙΣ

Το Κιλκίς είναι μια πόλη σχετικά καινούρια. Δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε στην καρδιά των επικοινωνιών Θεσ/νίκης-Βελιγραδίου και Θεσ/νίκης-Κωνσταντινούπολης.

Το 1912 είχαμε την απελευθέρωση της Μακεδονίας, που κατεχόταν από τους Τούρκους και την εκκίνηση των βαλκανικών πολέμων. Από τη μια πλευρά η απελευθέρωση και από την άλλη οι επεκτατικές προθέσεις των Βουλγάρων (προς τα εδάφη της βόρειας Μακεδονίας) προκάλεσαν ένα κύμα μετανάστευσης προς τα καινούρια εδάφη της χώρας.

Η άφιξη καινούριου πληθυσμού ευνόησε την ανάπτυξη της πόλης σε διαφορετικούς τομείς (κυρίως στη βιομηχανία). Η αγορά πιο πλούσια και δημιουργηθήκαν καινούριοι τύποι καταστημάτων και επαγγελμάτων. Το 1915 ο συμμαχικός στρατός (Άγγλο-Γαλλικός) , που εγκαταστάθηκε στο Κιλκίς (βαλκανικοί πόλεμοι), πλούτισε την αγορά του με τη λειτουργία καταστημάτων που πουλούσαν διάφορα καταναλωτικά προϊόντα.

Για τις ανάγκες του στρατού έπρεπε να κατασκευαστούν νέοι δρόμοι.

Έτσι, πολλοί κάτοικοι του Κιλκίς ασχολούνταν με την κατασκευή οδικού δικτύου.

Η κύρια δραστηριότητα της περιοχής ήταν η γεωργία. Από τη δεκαετία του '20 και του '30 η πόλη γνώρισε βιομηχανική άνθιση (βιομηχανία, ηλεκτρισμός, παραγωγή καπνού, μύλοι για άλεσμα αλευριού, κατασκευή για την κοπή του καπνού, στην οινοπνευματοποιεία, στη βυρσοδεψία κοκ).

Το Κιλκίς πριν από το 1913 παρουσίαζε την εικόνα μιας πόλης που δεν είχε ένα πυκνό/συμπαγές ιστό. Αυτό σημαίνει ότι εκείνη την εποχή διατηρούσε ακόμα τα στοιχεία των μικρών πόλεων της μεσαιωνικής εποχής (κατασκευή σε ελεύθερη διάταξη, που πραγματοποιείται από εσωτερικές λεωφόρους και λιγότερο από δρόμους).

Σήμερα η μορφολογία του αστικού ιστού (επέκταση της πόλης) μετατράπηκε από την προσθήκη καινούριων κτιρίων. Με αυτόν τον τρόπο η κατασκευή αυτών των καινούριων οικοδομημάτων, το ένα μετά το άλλο, δημιουργεί ένα περιβάλλον αποπνικτικό: έλλειψη ελεύθερων χώρων. Δυο από αυτούς τους ελεύθερους χώρους όπου είναι οι πιο σημαντικοί στην πόλη, είναι ο κήπος και το δημοτικό πάρκο. Αξιομνημόνευτη είναι η ύπαρξη ενός μικρού δάσους πάνω από την περιφερειακή οδό.

Όσον αφορούν στις κύριες οδούς, υπάρχουν δύο κύριες εναλλακτικές που διασχίζουν την πόλη, η Βενιζέλου και η 21^{ης} Ιουνίου. Αυτή είναι ο εμπορικός δρόμος της πόλης. Αυτοί οι άξονες οριοθετούν τα οικοδομικά τετράγωνα και τις γειτονιές. Η Πόλη είναι ακριβής, με τέσσερις εισόδους τοποθετημένες σε κάθε άκρο αυτών των αξόνων.

1.2 ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ

Κάποιοι οργανισμοί και κάποιοι ευαίσθητοι άνθρωποι προσπαθούν να σώσουν ότι έχει απομείνει από την πολιτιστική ταυτότητα της πόλης. Οι οικοδομές που έχουν επαναδικαιοδοτηθεί και ξαναχρησιμοποιηθεί στο Κιλκίς μέχρι σήμερα είναι:

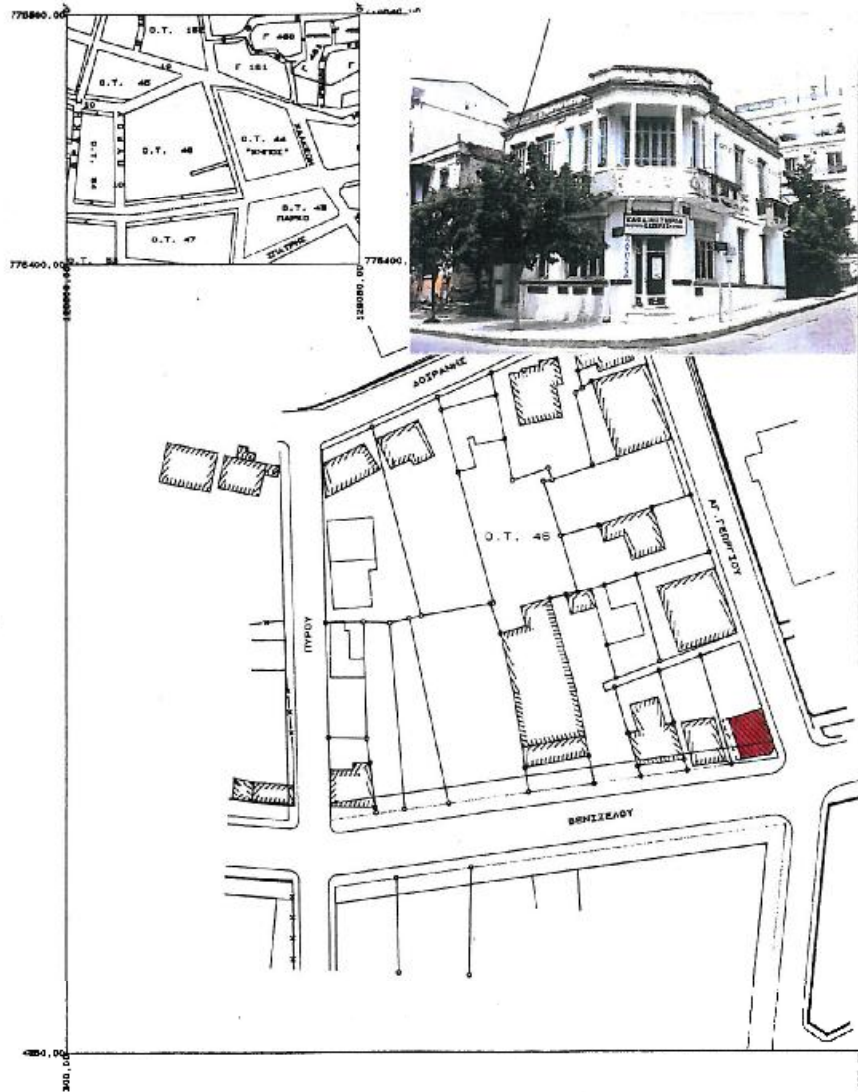
- Η παλιά τράπεζα
- Το παλιό γυμνάσιο
- Το οπάλιο ωδείο
- Τα λούστρα (χαμάμ)
- Η παλαιά νομαρχία
- Οι οικίες Στεφανίδη, Καντίδη, Βαφειάδη
- Οι δυο καπναποθήκες

Τρεις από αυτές τις κατασκευές έχουν χαρακτηριστεί μνημεία που πρέπει να διατηρηθούν: η παλιά τράπεζα, η παλιά νομαρχία και τα λουτρά. Μπορούμε να θεωρήσουμε τα υπόλοιπα ως ιστορικά δεδομένα (αρχιτεκτονικοί, συμβολισμός, πρωτοτυπία, ιστορία, αυθεντικότητα.)

Η πλειοψηφία των κτιρίων που έχουμε αναφέρει είχαν κατασκευαστεί πριν το 1913.

-Οικία Στεφανίδη

- Domicile Stefanidi.

<p>ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΠΑΡΑΘΕΣΙΑΚΩΝ ΚΤΙΣΙΩΝ ΚΙΛΙΚΙΑΣ</p>	<p>ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΟΤ 46 ΚΑΙ 1:3000 Δρ. ΑΣ. Σοπαχούτσου ΝΑΤΤ</p>	<p>ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ Α. Βασιλείδου Π. Κωνσταντινίδου Κ. Κωνσταντινίδου Δ. Τροσίδη</p>
---	--	---

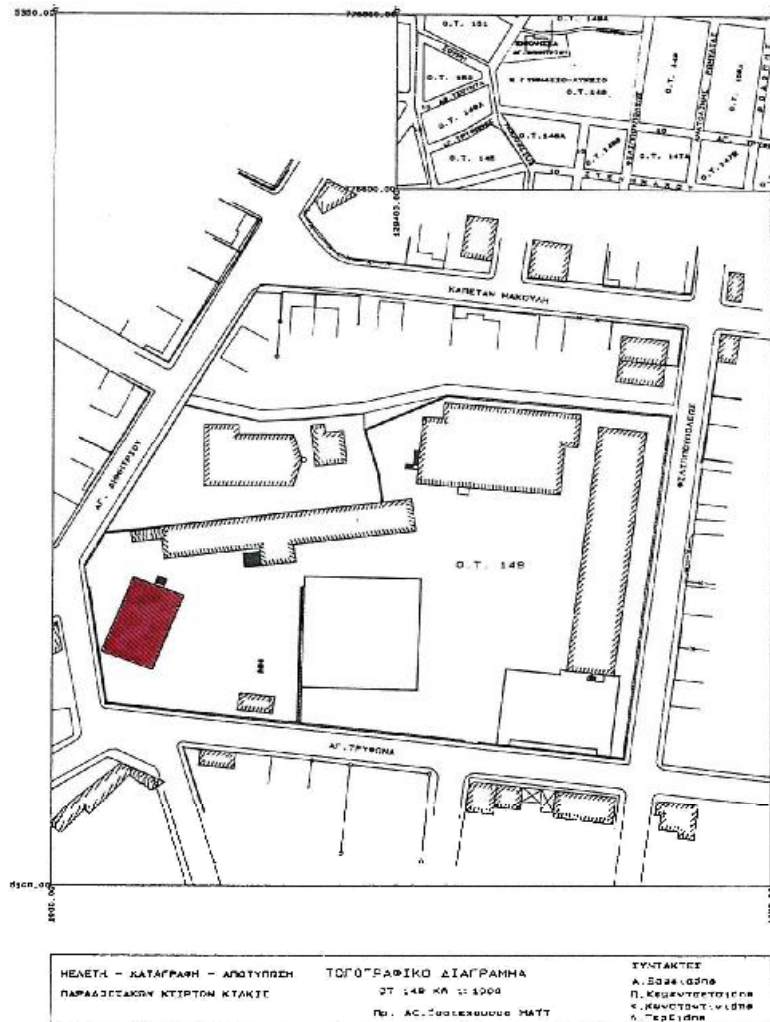
-Η παλιά τράπεζα

Κατασκευάστηκε το 1925 και λειτουργούσε ως γραφείου της εθνικής τράπεζας και σαν κατοικία του διευθυντή μέχρι τη δεκαετία του 1950. από τότε έχει καταλειφθεί. Χαρακτηρίζεται ως κτήριο που πρέπει να διατηρηθεί.

-Το παλιό γυμνάσιο

Κατασκευάστηκε στο τέλος της τελευταίας δεκαετίας (του 19ου αιώνα) και λειτούργησε σαν σχολείο. Κατά τη διάρκεια της μάχης του 1913 (βαλκανικοί πόλεμοι) ένα μεγάλο τμήμα του, καταστράφηκε. Μετά το 1923 ξεκίνησε η αποκατάσταση του σε λαογραφικό μουσείο.

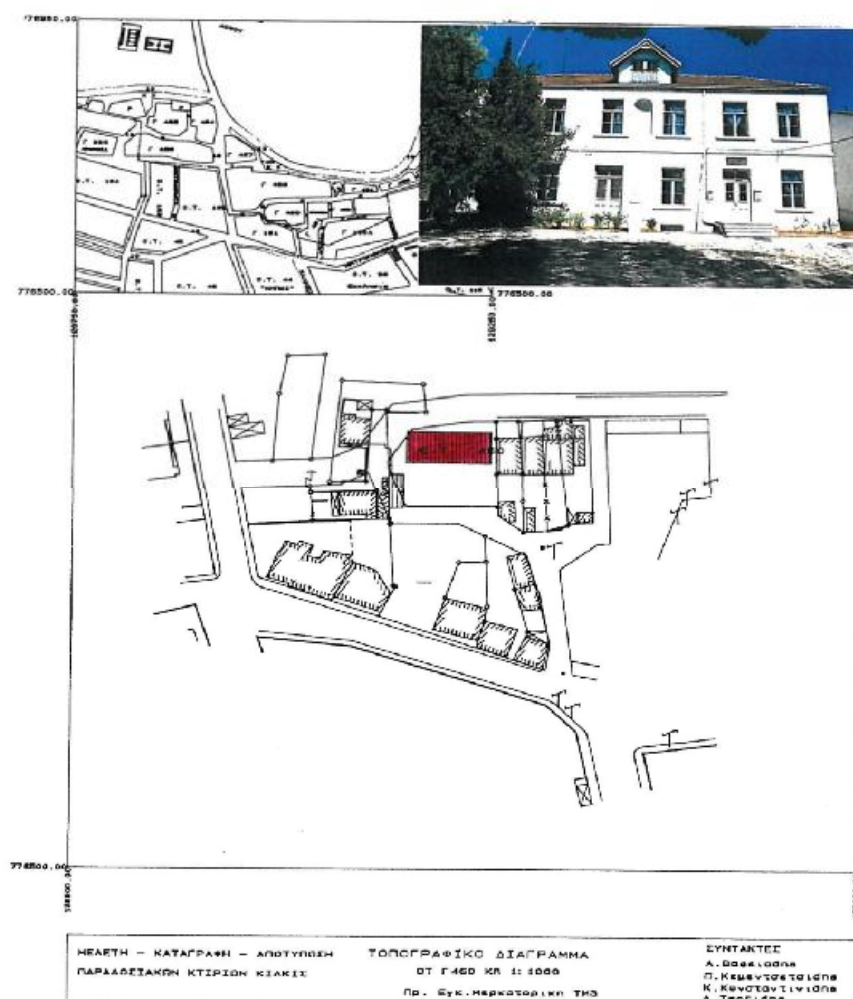
-Η παλιά νομαρχία

Σε αυτό το κτίριο ήταν εγκατεστημένες διαφορές δημόσιες υπηρεσίες. Υπηρεσία πρόνοιας (κυρίως για τους πρόσφυγες) , αστυνομική δ/νση, δημόσιο ταμείο, ταχυδρομείο κ.λπ. Μέχρι το 1978 το κτίριο ήταν στην κυριότητα της νομαρχίας Κιλκίς. Είναι ένας εντελώς νέος τύπος κτιρίου, απαλλαγμένος από προηγούμενους, με νέα σχέσης μεγέθους κλίμακας και ένταξης στο αστικό τοπίο. Το κτίριο έχει κατασκευαστεί από Γάλλους μηχανικούς. Η εισαγωγή νέων ρυθμών και η χρησιμοποίησή τους στην αρχιτεκτονική των δημόσιων κτιρίων ήταν από τα μέσα του 8ου αιώνα δείγμα πολιτικής αναγκαιότητας για την οθωμανική ηγεσία.

-Το ωδείο

Το κτίριο αυτό μαζί με τα κτίρια της μονής των καθολικών καλογραιών, αποτελούσε τον πυρήνα των καθολικών που ζούσαν στο Κιλκίς τον περασμένο αιώνα. Τα κτίσματα κατασκευάστηκαν το 1853 σύμφωνα με την εντοιχισμένη επιγραφή (γαλλική γραφή) που υπήρχε στην οροφή της μονής.

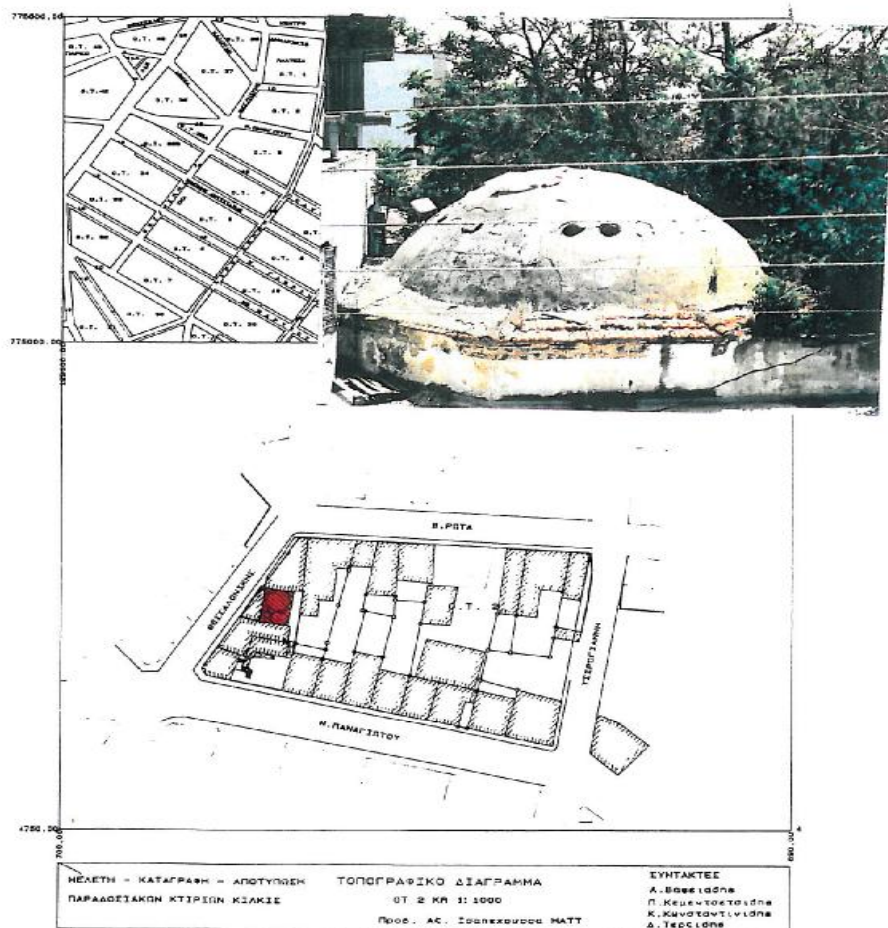

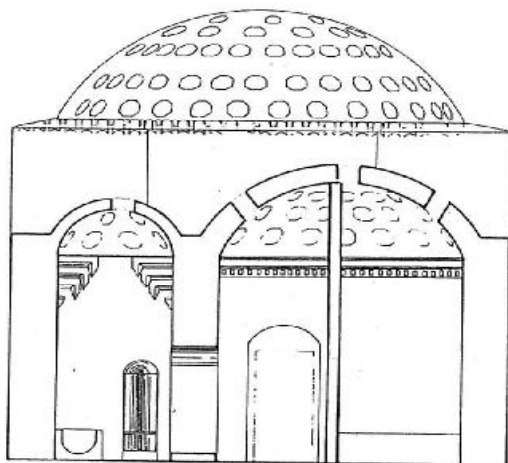
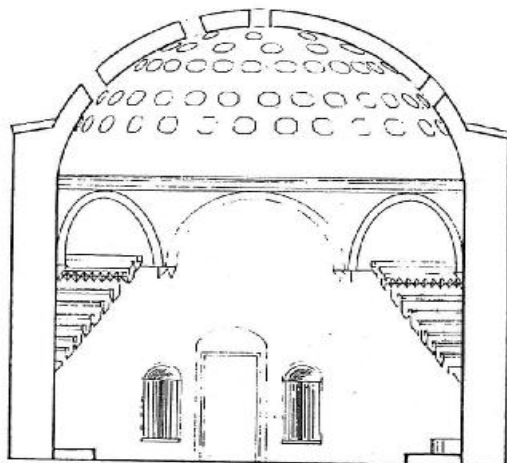
-Λουτρό – χαμάμ

Είναι ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα μνημεία οθωμανικής αρχιτεκτονικής. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης περιτριγυρισμένο από ψηλά κτίρια με συνέπεια να ξεχωρίζει μόνο ο κεντρικός τρούλος. Μοναδική μαρτυρία για τη χρονολογία που κτίστηκε είναι μια φωτογραφία του 1899 και η τυπολογία του, που το κατατάσσει στην ύστερη τουρκοκρατία.

- Hamam

C' est un monument de l' architecture Ottoman. Sa position est centrale dans la ville. Aujourd' hui il est entouré des bâtiments de grande hauteur et on ne peut pas le distinguer facilement. Dans le hamam il y a trois espaces avec d' eau chaude, d' eau froide et tière. Il a arrêté de fonctionner en 1960. Il est caractérisé comme monument en voie de restauration.

-Οι καπναποθήκες

Οι παλιές βουλγαρικές καπναποθήκες Ανγκο-Ποπωφ κτίζονται την περίοδο της δυτικοποίησης της οθωμανικής αυτοκρατορίας, μια εποχή μεταρρυθμίσεων και υιοθέτησης ευρωπαϊκών θεσμών και μεθόδων. Η εισαγωγή ξένων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας, η θέσπιση νέων οικοδομικών κανονισμών, η εισαγωγή ξένων ρυθμών και η χρησιμοποίηση τους σε μεγάλα κτίρια, δημιουργεί νέους κτιριακούς τύπους, όπως αυτόν των καπναποθηκών, που δεν έχουν καμία σχέση με την προηγούμενη κατάσταση. Τα κτίρια των καπναποθηκών διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στη ζωή της πόλης.

Τον Αύγουστο του 1913 εγκαταστάθηκαν οι πρόσφυγες από την Στρωμνίτσα. Μετά το 1922 εγκαταστάθηκε το 13ο σύνταγμα που δεν ήταν όμως οργανική μονάδα. Το 1943 εγκαταστάθηκαν "ανταρτόπληκτοι" και στον εμφύλιο λειτούργησε ως φυλακή. Περισσότερο σαν τμήμα μεταγωγών για προσωρινή κράτηση. Αργότερα στεγάστηκε το στρατιωτικό πρατήριο της 6ης μεραρχίας και είναι ιδιοκτησία του ΤΕΘΑ.

1.3 Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Η προσπάθεια για τη διατήρηση των πρόσφατων μνημείων και κυρίως για τα κτίρια που κατασκευάστηκαν ανάμεσα στο 1860 και 1940 στην Ελλάδα δεν είναι ένα καινούριο γεγονός. Μέχρι εκείνη την ημερομηνία δεν υπήρχε μια πραγματική πολιτική διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Πρόκειται για ένα μειονέκτημα πολύ δυσκολότερο να βελτιώσεις από τις δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες παρεμβαίνουν είναι κακώς οργανωμένα και οι υποδομές τους ανεπαρκείς. Επιπλέον, η διατήρηση αυτών των οικοδομών προξενεί τέτοια έσοδα που θα ήταν λιγότερο ακριβό να κατασκευαστούν από την αρχή κτίρια.

Οι πρώτες νομοθετικές ρυθμίσεις (από τη δεκαετία του 1970) για την προστασία των παραδοσιακών συνοικιών και των αξιοσημείωτων οικοδομών δεν έγιναν σεβαστές από τους πολίτες. Οι λόγοι για τους οποίους πολλοί από τους ιδιοκτήτες εγκατέλειπαν αυτά τα κτίρια είναι αρχικά, προτιμούσαν να δίνουν τις ιδιοκτησίες τους σε αντιπαροχή. Δευτερευόντως, ήλπιζαν ότι θα είχαν καλύτερες συνθήκες ζωής (καινούρια διαμερίσματα με διαφορετικές ανέσεις). Τρίτον, οι δημόσιες υπηρεσίες συνέχιζαν να χαρακτηρίζουν τα κτίρια ως μνημεία που έπρεπε να συντηρηθούν χωρίς να έχουν τις οικονομικές πηγές και χωρίς να προσφέρουν στους ιδιοκτήτες κινητήρα για την συντήρησή τους.

Προς όφελος της κερδοσκοπίας των ακίνητων ένα μεγάλο μέρος των σύγχρονων μνημείων καταστράφηκε. Στη θέση τους υπάρχουν νέες κατασκευές με πολλούς ορόφους που δεν έχουν καμία συνοχή και που καταστρέφουν τους ελεύθερους χώρους. Επιπλέον, καλύπτουν τα παλαιά κτίρια και με αυτόν τον τρόπο είναι πολύ δύσκολο να τα ξεχωρίσεις.

Ο άνθρωπος έχει ανάγκη από ένα άνετο και ευχάριστο πλαίσιο ζωής. Ούτε σαν κάτι που προηγείται της εποχής του ούτε σαν κάτι που επέζησε από το παρελθόν. Έχει ανάγκη να συγχρονίσει την εποχικότητα

των κτιρίων με τη δική τους διάρκεια ύπαρξης. Απέναντι σε ένα υπάρχον κτίριο, ο άνθρωπος θα θέλει να αποκτήσει εαυτό που θα ταίριαζε με τη θέληση και το πνεύμα της εποχής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

2.1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

Οι δυο διατηρητέες καπναποθήκες του Κιλκίς, αποτελούν τυπικό δείγμα αρχιτεκτονικής των κτιρίων επεξεργασίας καπνού βόρειας Ελλάδος και αποτελούν με το μέγεθος, την αισθητική και την θέση τους έναν από τους σπουδαιότερους μάρτυρες της ιστορικής διαδρομής της πόλης κατά τον 20^ο αιώνα.

Πρόκειται για δίδυμες καπναποθήκες που η κάθε μια περίπου τις ίδιες διαστάσεις με ένα κενό μεταξύ τους περίπου 3,50μετρα. Διαφέρουν ως προς το ύψος, η μια καπναποθήκη έχει έναν όροφο επιπλέον.

Και οι δυο καπναποθήκες έχουν υπόγειο το οποίο στο πίσω μέρος των αποθηκών, αυτό που είναι στην οδό ελ. Βενιζέλου, γίνεται ισόγειο λόγω κλίσεως του εδάφους.

Η καπναποθήκη Α έχει δυο εισόδους, μια στην κύρια όψη και μια στην όψη επί της οδού Ουλοφ Παλμε. Η εσωτερική διαμόρφωση είναι απλή χωρίς πολλά χωρίσματα με ένα ξύλινο κλιμακοστάσιο στην πλευρά της δεύτερης εισόδου του κτιρίου. Κατά μήκος δεξιά και αριστερά υπάρχουν υποστυλώματα διαστάσεων 20*20. Αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο και έναν όροφο. Περιμετρικά όλων των ορόφων υπάρχουν μεγάλα ανοίγματα.

Η καπναποθήκη Β έχει επίσης δυο εισόδους, μια στην κεντρική είσοδο και μια στο διάκενο των δυο καπναποθηκών. Η εσωτερική διαμόρφωση είναι ίδια με αυτής της καπναποθήκης Α, το κλιμακοστάσιο της οποίας βρίσκεται στην αριστερή πλευρά, απέναντι από την δεύτερη είσοδο. Κατά μήκος δεξιά και αριστερά υπάρχουν επίσης υποστυλώματα 20*20. αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο και δυο ορόφους. Περιμετρικά μεγάλα ανοίγματα πλαισιώνουν τους ορόφους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

3.1 ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Η κατάσταση και των δυο κτιρίων κρίνεται αρκετά ικανοποιητική. Εντοπίζονται σημειακές ρηγματώσεις στα επιχρίσματα και τα κονιάματα αρμολόγησης των λίθων τα οποία θα αντιμετωπιστούν με επιτόπου – σημειακές επεμβάσεις. Το ίδιο ισχύει και για τα υπόλοιπα φέροντα στοιχεία της κατασκευής, τα ξύλινα εσωτερικά στοιχεία, τα οποία είναι σε καλή κατάσταση, έκτος σημειακών εκτεταμένων φθορών ειδικότερα στην καπναποθήκης Α , εκεί όπου εισέβαλε υγρασία μετά την μερική καταστροφή της στέγης. Τα υπόλοιπα ξύλινα εσωτερικά στοιχεία, όπως τα ξύλα του δαπέδου, είναι αρκετά κατεστραμμένα από υγρασία αλλά και από σημειακές ρηγματώσεις και καταπονήσεις. Το ίδιο ισχύει και για το κεντρικό ξύλινο κλιμακοστάσιο. Όσον αφορά τα κουφώματα στα ανοίγματα τα περισσότερα έχουν καταστραφεί πλήρως, ενώ πολλά έχουν κλείσει με τοιχοποιία.

Τέλος σε κακή κατάσταση είναι το πέτσωμα και τα κεραμίδια, λόγω παλαιότητας. Τα ζευκτά της στέγης είναι μερικώς διαβρωμένα από εξωτερική υγρασία στα ίδια σημεία που ήδη περιγράφηκαν. Τα ξύλα του φέροντα οργανισμού γενικά δεν έχουν χτυπηθεί από αρρώστιες, π.χ. σαράκι ή άλλους μύκητες.

Όσον αφορά τους εσωτερικούς τοίχους από μπαγδάτι μονό ή διπλό, οι καταστροφές είναι εκτεταμένες και ολοκληρωτικές.

Όλα τα κουφώματα των ανοιγμάτων είναι ξύλινα όπως επίσης και όλες οι πόρτες των κτιρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ - ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί οι καπναποθήκες αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά για τη διαμόρφωση της ζωής της πόλης, στο σύνολο των αντίστοιχων μνημείων της περιόδου στο Κιλκίς. Επίσης αν και έχουν δεχθεί αρκετές χρήσεις σε πολλές φάσεις διατηρούν το μεγαλύτερο μέρος του αυθεντικού του στην αρχική του μορφή. Έτσι η ακριβής αποκατάσταση της αρχιτεκτονικής τους σύνθεσης είναι εφικτή χωρίς να γίνουν πολλές υποθέσεις και μη τεκμηριωμένες επεμβάσεις.

Λόγω της κτιριολογικής τους διάρθρωσης είναι ιδανικές για την ένταξη σε αυτές χρήσεων ανοικτών στο κοινό. Αυτό ενισχύεται και από την θέση τους μέσα στην πόλη που σημαίνει εύκολη πρόσβαση από τον βασικό άξονα της πόλης, καθώς και δυνατότητα σύνδεσης με τα διάφορα δίκτυα χωρίς περαιτέρω αλλοιώσεις του περιβάλλοντος.

Στόχος της επέμβασης είναι να αντιμετωπισθούν όλα τα δομικά, οικοδομικά και αισθητικά προβλήματα των μνημείων, να αποδειχθούν οι κτιριολογικές, μορφολογικές και κατασκευαστικές τους ιδιαιτερότητες, καθώς και όλες οι φάσεις της ιστορίας τους. Τέλος να αποκτήσει μια χρήση συμβατή που θα προβάλλει τα παραπάνω χαρακτηριστικά τους και θα βοηθήσει στην κατανόηση και την προστασία τους.

Μέσα στα πλαίσια της συνολικότερης πρότασης για ένα δίκτυο μνημείων σε ένα τμήμα του οποίου θα φιλοξενοούνται λειτουργίες πολιτιστικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα, προτείνεται η αποκατάσταση και επαναλειτουργία του ως χώρου δικαστικού μεγάρου. Με την ένταξη της παραπάνω χρήσης στο συγκρότημα, θα γίνει προσπάθεια αυτό να μετατραπεί σε πηγή δικαιοσύνης και να λειτουργήσει ως χώρος υποδοχής με ότι εκπέμπει εννοιολογικά και μορφολογικά, ώστε να ανοιχτεί στο ζωντανό παρόν με έναν τρόπο που θα συνδυάζει τον σεβασμό προς το

φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και την παράδοση με την σύγχρονη ευαισθησία.

4.2 ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Προτείνεται η επέμβαση να ακολουθήσει τις παρακάτω αρχές:

Διατήρηση και συντήρηση του μέγιστου δυνατού από το αυθεντικό υλικό. Σε περιορισμένα τμήματα διάλυση και επαναχρησιμοποίηση του παλαιού υλικού. Συντήρηση, προστασία και διάσωση όσων στοιχείων βοηθούν στην αναγνώριση θέσεις δοκών, ίχνη παλιών επιχρισμάτων, μειώσεις πάχους των τοίχων.

Διατήρηση όσων πρόσφατων μικροεπεμβάσεων βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση και δεν αλλοιώνουν την αρχιτεκτονική μορφή, ενώ η πιθανή αφαίρεση και ανακατασκευή τους δεν θα προσέφερε σημαντική βελτίωση από αισθητική, λειτουργική ή κατασκευαστική πλευρά. Για τα παραπάνω θα γίνει προσπάθεια αρμονικής ένταξής τους στην νέα πρόταση.

Αφαίρεση παλαιότερων επεμβάσεων καθαρά στερεωτικού χαρακτήρα (σφράγιση ανοιγμάτων, επισκευές με τσιμεντοκονιάματα) που αλλοιώνουν σημαντικά την αρχιτεκτονική μορφή του κτιρίου.

Αν εφαρμόσουμε την αρχή της αντιστρεψιμότητας και σε αρχαιότερες επεμβάσεις αποκατάστασης, προκύπτει ότι η παραπάνω αφαίρεση στοιχείων καθαρά στερεωτικού χαρακτήρα πρέπει να θεωρείται αποδεκτή εάν οι νέες τεχνικές αντιμετωπίζουν καλύτερα τα προβλήματα, ενώ παράλληλα αποκαθιστούν την αρχική πλευρά.

Αφαίρεση πρόσφατων μικροεπεμβάσεων (κουφώματα) που προκαλούν σημαντική αλλοίωση και μπορούν να αντικατασταθούν με

νέα βελτιωμένα στοιχεία από αισθητική, λειτουργική και κατασκευαστική πλευρά.

Χρήση παραδοσιακών υλικών και τρόπων δομής βελτιωμένων εάν κριθεί απαραίτητο. Κατά το δυνατόν ελάχιστη χρήση νέων υλικών και μεθόδων, δοκιμασμένων για την αποτελεσματικότητά τους και όπου τα αντίστοιχα παραδοσιακά αποδεικνύονται ανεπαρκή.

Τα νέα υλικά, στοιχεία και μέθοδοι, πρέπει να είναι συμβατά με τα παραδοσιακά όσον αφορά τις φυσικές τους ιδιότητες αλλά και αισθητικά. Η κατά το δυνατόν αντιστρεψιμότητα των επεμβάσεων.

4.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

Η κτιριολογική διάρθρωση των κτιρίων ήταν ένας από τους παράγοντες που οδήγησαν στην επιλογή της νέας τους λειτουργίας. Ένα από τα τμήματα τους είναι οι μεγάλες αίθουσες των ορόφων οι οποίες αποτελούν τον καταλληλότερο χώρο για την φιλοξενία αιθουσών συνεδριάσεων που προτείνονται, όχι μόνο λόγω μεγέθους αλλά και άλλων χαρακτηριστικών όπως επεξεργασία ανοιγμάτων, συνθήκες φωτισμού.

Η παραπάνω αίθουσα προτείνεται να αποτελέσουν τον βασικό πυρήνα της νέας χρήσης. Φυσικά όλο το κτίριο θα διαρρυθμισθεί έτσι ώστε να είναι όσο πιο προσβάσιμο στο κοινό.

Η παραπάνω διάταξη λειτουργιών σε συνδυασμό με τις επιμέρους επιλογές υλικών και τεχνικών επεμβάσης έχει σαν στόχο να διατηρηθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε χώρου και του συνόλου γενικότερα και να αναδειχθεί η αντίθεση ανάμεσα στον αρχοντικό χαρακτήρα.

Οι επεμβάσεις που προτείνονται μπορούν να χωριστούν σε τρεις μεγάλες ομάδες:

Επεμβάσεις δομικής αποκατάστασης

- Στερέωση και ενίσχυση των τοιχοποιιών που διατηρούνται και κυρίως αυτών που παρουσιάζουν τα περισσότερα προβλήματα. Επίσης στερέωση και ενίσχυση όσων λιθόκτιστων κατασκευών παρουσιάζουν προβλήματα.

Σε συνδυασμό με τις παραπάνω επεμβάσεις προτείνεται η διάνοιξη όσων ανοιγμάτων είναι σήμερα σφραγισμένα. Αυτό είναι αποδεκτό αν θεωρήσουμε ότι η σφράγιση τους ήταν καθαρά στερεωτική επέμβαση χωρίς καμία πρόθεση μορφολογικών, κτιριολογικών ή λειτουργικών τροποποιήσεων.

Γενικά η διάνοιξη σφραγισμένων ανοιγμάτων πρέπει να γίνεται με επιφύλαξη καθώς συχνά ή κατάργηση τους προκύπτει από κτιριολογικές ή λειτουργικές απαιτήσεις.

- Αποκατάσταση όσων οριζόντιων φορέων (ξύλινων δοκών δωματίων και μεσοπατωμάτων καθώς και ξύλινων υποστυλωμάτων), διατηρούνται και ανακατασκευή όσων έχουν καταρρεύσει ή βρίσκονται σε κακή κατάσταση διατήρησης.

Επεμβάσεις οικοδομικής αποκατάστασης

- Αποκατάσταση των επιχρισμάτων. Με βάση τις αρχές που ήδη διατυπώθηκαν θα γίνει προσπάθεια να διατηρηθεί το μεγαλύτερο μέρος των υπαρχόντων επιχρισμάτων καθώς και ο ημιτελής χαρακτήρας πολλών από τα επιχρίσματα στο εσωτερικό μέρος του κτιρίου, ενώ ανεπίχρηστοι θα παραμείνουν όσοι χώροι είχαν αυτή την μορφή από την αρχική φάση κατασκευής. Επίσης θα διατηρηθούν όσα ίχνη επιχρισμάτων έχουν σχέση και αναδεικνύουν τις διάφορες ιστορικές φάσεις του συγκροτήματος.

- Στεγανώσεις και γενικά αντιμετώπιση των διαφόρων μορφών υγρασίας.

- Αποκατάσταση – ανακατασκευή κουφωμάτων. Θα χρησιμοποιηθεί ως πρότυπο μια πιο μοντέρνα άποψη κουφώματος , η οποία δεν θα επηρεάζει την αρχοντική – νεοκλασική μορφή του κτιρίου.

- Ανακατασκευή δαπέδων με κατάλληλες τεχνικές και υλικά ώστε να αναδεικνύονται οι διαφορετικές ποιότητες χώρων που ήδη αναφέρθηκαν.

- Αποκατάσταση μαρμάρινων στοιχείων.

Επεμβάσεις προσαρμογής του κτιρίου στη νέα χρήση

- Ένταξη δικτύων

- Προσθήκη ελαφρών αναστρέψιμων κατασκευών όπου είναι απολύτως απαραίτητο, για το διαχωρισμό των επιμέρους χώρων.

- Τοποθέτηση πληροφοριακού υλικού

Τέλος προτείνεται μια σειρά επεμβάσεων που αφορούν τον περιβάλλοντα χώρο.

Απομάκρυνση άχρηστων υλικών

Με ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να γίνει η απομάκρυνση των χωμάτων και των άχρηστων οικοδομικών υλικών που έχουν καταρρεύσει καθώς ανάμεσα σε αυτά πιθανόν βρίσκονται στοιχεία (υλικά, αρχιτεκτονικά μέλη, κινητά αντικείμενα) πολύτιμα για την ιστορική τεκμηρίωση του κτιρίου αλλά και ικανά να επαναχρησιμοποιηθούν.

Ερευνητικές εργασίες

Προτού προχωρήσει η τελική εφαρμογή των τεχνικών επέμβασης χρειάζεται να γίνουν διάφορες διερευνητικές εργασίες όπως:

Τομές σε επιλεγμένα σημεία στα εξωτερικά όρια αλλά και εσωτερικά για ακριβή καθορισμό του βάθους και της διατομής

θεμελίωσης, καθώς και της ποιότητας και των χαρακτηριστικών του εδάφους.

Λήψη δοκιμίων των υπαρχόντων λιθοστρωμάτων, αλλά κυρίως των κονιαμάτων δομής και επιχρίσματος, για τη διερεύνηση διαφόρων χαρακτηριστικών τους (πορώδες, μηχανική αντοχή, υδατοαποροφητικότητα, χημικά σύνθεση, συστατικά και χρώμα) και για τον σχεδιασμό και καθορισμό προδιαγραφών των αντίστοιχων νέων υλικών που θα χρησιμοποιηθούν.

Λεπτομερής έλεγχος της κατάστασης των τοιχοποιιών με διερευνητικές τομές στα επιχρίσματα κυρίως των τοιχοποιιών που εμφανίζονται σε σχετικά καλή κατάσταση διατήρησης. Όπως ήδη φάνηκε, μεγάλο μέρος των τοιχοποιιών είναι σε κακή κατάσταση, το δε επίχρισμά τους είναι σε πολλά τμήματα κατεστραμμένο με αποτέλεσμα ο έλεγχος να γίνεται εύκολα χωρίς περαιτέρω καταστρεπτικές μεθόδους.

Υπάρχουν παρόλα αυτά αρκετές θέσεις στο κτίριο, κυρίως των εξωτερικών τοιχοποιιών τους, όπου τα επιχρίσματα βρίσκονται σε σχετικά έως εξαιρετικά καλή κατάσταση διατήρησης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να γίνεται ιδιαίτερα δύσκολος ο εντοπισμός του τρόπου δομήσεως των κενών της λιθοδομής, των διαφόρων φάσεων κατασκευής, των ζημιών καθώς και των πιθανών παλαιότερων επισκευών. Στα σημεία αυτά θα γίνουν αρχικά διερευνητικές καθαιρέσεις σε επιλεγμένες θέσεις, για να φανεί εάν είναι απαραίτητο να γίνει πλήρης καθαίρεση του επιχρίσματος για την εφαρμογή των στερεωτικών επεμβάσεων. Συγκεκριμένα τομές θα γίνουν σε όλες τις θέσεις ρωγμών, στις ενώσεις κάθετων τοίχων, όπου οι τοιχοποιίες παρουσιάζουν έντονες παραμορφώσεις (φουσκώματα ή αποκλίσεις).

Τέλος, τομές πρέπει να γίνουν στις θέσεις των σφραγισμένων ανοιγμάτων στην εσωτερική και εξωτερική παρειά του τοίχου για να

προκύψει η τελική απόφαση για τη διάνοιξη τους καθώς και οι απαιτούμενες πληροφορίες για τη διαμόρφωση τους.

Όσο αφορά το εσωτερικό σε κάθε περίπτωση θα αφαιρεθούν οι διαφορές στρώσεις ασβεστοχρώματος για να συντηρηθούν τα επιχρίσματα.

Καθαιρέσεις

Καθαιρέσεις επιχρισμάτων

Οι εργασίες καθαίρεσης των σαθρών επιχρισμάτων προϋποθέτουν ότι θα διατηρηθούν όσο το δυνατόν περισσότερα αυθεντικά τμήματα. Πριν την ολοκλήρωση της μελέτης εφαρμογής πρέπει να γίνουν μόνον οι απολύτως αναγκαίες ερευνητικές τομές. Εάν με την εξέλιξη των διερευνητικών εργασιών φανεί ότι πρέπει να ληφθούν πρόσθετα μέτρα όπως:

Λόγω του ότι αναμένεται τα κονιάματα δομής να είναι πηλοκονιάματα, εάν πλησιάζει εποχή βροχοπτώσεων πρέπει η εργασία, στα σημεία τα οποία είναι εκτεθειμένα, να σταματήσει και αυτά να καλυφθούν με πλαστικά φύλλα.

Οι εργασίες μπορούν να προχωρήσουν την καλοκαιρινή περίοδο με τον κατάλληλο συντονισμό και πρόβλεψη ώστε οι επεμβάσεις στερέωσης και επαναεπίχρησης των εκτεθειμένων τμημάτων να ολοκληρωθούν πριν τη νέα περίοδο βροχών. Γενικά δεν πρέπει να απογυμνωθεί ο φέρων οργανισμός στο σύνολο του καθώς πάντα υπάρχουν κίνδυνοι βλαβών από απρόβλεπτες καθυστερήσεις.

Η εργασία μπορεί να προχωρήσει στους εσωτερικούς χώρους αφού πρώτα καλυφθούν με πλαστικά φύλλα όσα τμήματα ή αρχιτεκτονικά μέλη παραμένουν και χρειάζονται προστασία από τις πτώσεις των κονιαμάτων.

Κατά διαστήματα και σε επιλεγμένα σημεία θα αφήνονται μικρά τετράγωνα τμήματα του παλαιού επιχρίσματος σαν μάρτυρες για το πάχος και την τελική επεξεργασία της εξωτερικής επιφάνειας.

Η καθαίρεση γίνεται με την χρήση κατάλληλων εργαλείων και προσοχή ώστε να μη γίνουν καταστροφές στην υγιή τοιχοποιία.

Μετά την καθαίρεση και πριν προχωρήσει η εφαρμογή οποιαδήποτε εργασίας στερέωσης, πρέπει να γίνεται και πρόσθετος καθαρισμός της επιφάνειας της λιθοδομής για την απομάκρυνση όλων των σαθρών υπολοίπων. Λόγω του ότι το κονίαμα δομής προβλέπεται να περιέχει άργιλο (πηλικονίαμα), ο καθαρισμός πρέπει να γίνει μόνο με αεροβολή (και σε καμία περίπτωση υδροβολή) και τρίψιμο με συρμάτινη βούρτσα.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην διαδικασία καθαίρεσης διαφόρων προσφάτων επισκευών με τσιμεντοκονιάματα. Προτείνεται να γίνει τμηματικά ενώ παράλληλα θα έχει πρόχειρα αντιστηριχτεί η τοιχοποιία και θα εφαρμόζεται όποια τεχνική επισκευής, στερέωσης ή ενίσχυσης έχει επιλεγεί για το συγκεκριμένο σημείο. Τα τσιμεντοκονιάματα θα αφαιρεθούν μόνον εάν κριθεί απαραίτητο είτε λόγω κακής ή λανθασμένης εφαρμογής, είτε για λόγους περαιτέρω ελέγχου και εξέτασης της περιοχής και του προβλήματος. Σε αντίθετη περίπτωση είναι δυνατόν να παραμείνουν και να συνδυαστούν με την υπόλοιπη επέμβαση.

Καθαίρεση κουφωμάτων

Γίνεται προσεκτική καθαίρεση όλων των κουφωμάτων τα οποία είναι εμφανώς νεότερης κατασκευής.

Δομική αποκατάσταση

Θεμέλια

Όπως ήδη ειπώθηκε θα πρέπει να γίνουν τομές σε επιλεγμένα σημεία για να διαπιστωθούν τα τυχόν προβλήματα και η ανάγκη επεμβάσεων στα θεμέλια. Επίσης πριν την ανακατασκευή σε μέρος που μπορεί να έχει καταρρεύσει θα γίνει ενίσχυση και εξυγίανση των αντίστοιχων θεμελιώσεων

Η θεμελίωση θα κατασκευαστεί στο ίδιο βάθος με τη θεμελίωση της λιθοδομής (-1,20) , θα είναι από οπαλισμένο σκυρόδεμα και θα αποτελείται από:

- Ισχυρό περιμετρικό δοκό, στο οποίο εδράζονται οι περιμετρικοί μεταλλικοί στύλοι, ενισχύοντας ταυτόχρονα και το υπάρχον θεμέλιο της λιθοδομής.

- Μεμονωμένα πέδιλα στα οποία εδράζονται τα εσωτερικά μεταλλικά υποστυλώματα .

- Συνδετήριοι δοκοί που συνδέουν και κατά τις δυο διευθύνσεις τα μεμονωμένα πέδιλα με την περιμετρικοί δοκό.

Η παραπάνω εργασία πρέπει να γίνει προσεκτικά, ίσως τμηματικά και να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, κατά προτίμηση όχι τους πολύ ζεστούς μήνες του έτους, καθώς οι διάφορες μεταβολές της υγρασίας του εδάφους κάτω από τα θεμέλια μπορεί να οδηγήσουν σε καθιζήσεις και αντίστοιχα σε προβλήματα στην τοιχοποιία. Γενικά εκσκαφές θεμελίων θα γίνουν αφού προηγηθούν άμεσα επισκευαστικά μέτρα στις υπερκείμενες λιθοδομές.

Τοιχοποιία

Στο σύνολο των τοιχοποιιών του συγκροτήματος παρουσιάζεται ποικιλία φθορών οπότε θα γίνει εφαρμογή διαφόρων τεχνικών. Παρακάτω παρουσιάζονται οι τεχνικές ανάλογα το πρόβλημα που

αντιμετωπίζουν, καθώς και συνδυασμοί τεχνικών για ορισμένα σημεία του κτιρίου που εμφανίζουν πληθώρα φθορών και περίπλοκα προβλήματα.

- Αποκατάσταση αποσαθρωμένου κονιάματος δομής

Εμφανίζεται σε αρκετές θέσεις στο σύνολο σχεδόν των τοιχοποιιών του συγκροτήματος. Θα αντιμετωπιστεί με επεμβάσεις στην παρειά και την μάζα της λιθοδομής, δηλαδή βαθύ αρμολόγημα και εφαρμογή υδραυλικών ενεμάτων. Όπου η αποσάθρωση είναι επιφανειακή προτείνεται βαθύ αρμολόγημα.

Η παραπάνω επέμβαση με την προϋπόθεση ότι γίνεται αντικατάσταση μεγάλου μέρους του παλιού κονιάματος με πλούσιο και μεγάλης αντοχής, θεωρείται ότι προσφέρει σημαντική ενίσχυση στην τοιχοποιία. Πρέπει όμως η αντοχή του νέου κονιάματος να μην είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτήν του πλαισίου. Η εργασία γίνεται τμηματικά από κάτω προς τα πάνω και με αργούς ρυθμούς.

Τα υδραυλικά ενέματα θα εφαρμοστούν όπου το κονίαμα δομής είναι εξαιρετικά αποσαθρωμένο και παρουσιάζονται κενά στο εσωτερικό της λιθοδομής. Η συγκεκριμένη επέμβαση όχι μόνο επισκευάζει αλλά ενισχύει την αντοχή της λιθοδομής χωρίς αλλοίωση της εξωτερικής μορφής, της γεωμετρίας και του στατικού μοντέλου.

Αν σε ορισμένα σημεία η τοιχοποιία είναι ιδιαίτερα χαλαρή, το ένεμα θα εφαρμοστεί χωρίς πίεση αλλά με βαρύτητα για την αποφυγή περαιτέρω αποδιοργάνωσης.

Απαραίτητο είναι κατά τη διαδικασία εισαγωγής των ενεμάτων να κρατηθεί πρωτόκολλο και των ενέσεων αλλά και του ενέματος. Εάν γίνει εφαρμογή ενέματος με βαρύτητα είναι σημαντικό να τηρείται η καθορισμένη απόσταση του σημείου έγχυσης του κονιάματος από το σημείο εισαγωγής του στη λιθοδομή ώστε η πίεση να είναι κάθε φορά η επιθυμητή.

Τέλος στις παραπάνω εφαρμογές αρμολογημάτων και υδραυλικών ενεμάτων θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μην γίνει χρήση τσιμέντου σε περιοχές κοντά σε κατασκευές από πωρόλιθο λόγω διαφορετικού πορώδους των δύο υλικών και κινδύνου περαιτέρω αποσάθρωσης του πωρόλιθου. Επίσης προσοχή θα δοθεί στα κονιάματα αρμών και ενεμάτων που θα εφαρμοστούν στο εσωτερικό της εστίας του χώρου καθώς αυτά πρέπει να είναι πυρίμαχα.

- Αποκατάσταση χαλαρής και αποδιοργανωμένης οικοδομής

Όπως ήδη ειπώθηκε πρέπει πρώτα να διερευνηθεί εάν τα προβλήματα ξεκινούν από τη θεμελίωση και να αντιμετωπιστούν αρχικά σε αυτό το επίπεδο. Σε συνέχεια γίνεται βαθύ αρμολόγημα και εφαρμογή υδραυλικών ενεμάτων σε συνδυασμό με την αποκατάσταση της διαμόρφωσης του ανοίγματος.

Η παραπάνω επέμβαση περιλαμβάνει και μέρος της τοιχοποιίας και αποκατάσταση των ρωγμών που εμφανίζει στη συγκεκριμένη θέση.

Είναι σκόπιμο να γίνει παρακολούθηση του σημείου για αρκετό χρονικό διάστημα μετά την αποκατάσταση για να διαπιστωθεί εάν έχει αντιμετωπιστεί το πρόβλημα και η κατάσταση παραμένει σταθερή.

- Αποκατάσταση ρωγμών

Παρακάτω περιγράφονται τεχνικές σφράγισης ρωγμών και ομογενοποίησης της τοιχοποιίας ανάλογα με το μέγεθος της φθοράς. Είναι προφανές ότι προηγουμένως ή παράλληλα θα αντιμετωπιστεί το αίτιο της φθοράς.

Οι μεγάλες ρωγμές θα αποκατασταθούν με συμπληρώσεις και με χυτά ή λίθινα κλειδιά. Η επέμβαση θα συνδυαστεί με την εφαρμογή ειδικής σύστασης υδραυλικών ενεμάτων. Η εργασία γίνεται ως εξής:

Έχει προηγηθεί η απομάκρυνση του επιχρίσματος γύρω από τη ρωγμή και των σαθρών υλικών μέσα από αυτήν.

Γίνονται τοπικές διευρύνσεις της ρωγμής (περίπου 30 εκ. δεξιά και αριστερά).

Διαβρέχεται η λιθοδομή ώστε να μην απορροφήσει νερό από το κονίαμα που θα χρησιμοποιηθεί για την συμπλήρωση της.

Τοποθετούνται λίθινα κλειδιά σε συνδυασμό με κονίαμα σταθερού όγκου στην εξωτερική παρειά της λιθοδομής. Εάν η ρωγμή έχει μεγάλα κενά στο εσωτερικό της θα γίνουν συμπληρώσεις με μικρά λιθосώματα.

Γίνεται βαθύ αρμολόγημα της ευρύτερης περιοχής με κονίαμα. Εφαρμόζεται υδραυλικό ένεμα. Εκατέρωθεν της ρωγμής και στην απόληξη του άνω τμήματος του ελεύθερου τοίχου αγκυρώνεται λεπτό ανοξείδωτο πλέγμα για οπλισμό του επιχρίσματος.

Για την αντιμετώπιση των λεπτών ρωγμών γίνεται βαθύ αρμολόγημα και εφαρμογή κατάλληλης σύστασης υδραυλικού ενέματος.

- Αποκατάσταση – ανακατασκευή ανοιγμάτων

Προτείνεται η αποκατάσταση των ανοιγμάτων που παρουσιάζουν προβλήματα και η ανακατασκευή όσων έχουν καταστραφεί ολοσχερώς, ακολουθώντας ως πρότυπο μια μεταγενέστερη άποψη χωρίς αυτή να αλλοιώνει την αρχική όψη του κτιρίου.

- Διάνοξη σφραγισμένων ανοιγμάτων

Μία εργασία αρχιτεκτονικής και αισθητικής αποκατάστασης που συνδυάζεται με αυτές των δομικών επεμβάσεων, αφορά στα διάφορα ανοίγματα τα οποία σε νεότερη φάση κρίθηκαν επικίνδυνα και σφραγίστηκαν με πρόχειρες λιθοδομές. Αυτά μπορούν να ανοιχθούν εφόσον αποκατασταθούν οι φθορές και ενισχύσει η αντοχή της τοιχοποιίας.

Όσον αφορά τα σφραγισμένα ανοίγματα , η διάνοιξη τους γίνεται αφού έχουν προηγηθεί όπως ήδη ειπώθηκε, δοκιμαστικές τομές στην εξωτερική παρειά της λιθοδομής για να φανεί εάν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την αποκατάστασή τους. Η εργασία αποσφράγισης πρέπει να γίνει ιδιαίτερα προσεκτικά και σταδιακά ώστε να μην καταστραφούν ίχνη και πληροφορίες για την τελική τους διαμόρφωση.

Σε όλα τα σφραγισμένα ανοίγματα είναι σκόπιμο στην πρώτη φάση της εργασίας να αφαιρείται τμηματικά το υλικό από το πάνω μέρος και αντίστοιχα να τοποθετούνται εγκάρσιες ξύλινοι δικοί για την υποστύλωση του ανοίγματος. Μετά την ολοκλήρωση της διάνοιξης αλλά και της τελικής διαμόρφωσης (με ξύλινο ή λίθινο ανώφλι και μαρμάρινο ή λίθινο πλαίσιο) γίνεται βαθύ αρμολόγημα και εφαρμογή υδραυλικού ενέματος στην γύρω περιοχή.

- Αποκατάσταση– ανακατασκευή κατεστραμμένου τμήματος τοιχοποιίας

Στο εσωτερικό και εξωτερικό των κτιρίων πολλοί τοίχοι παρουσιάζουν εκτεταμένες φθορές, προηγείται η καθαίρεση των επιχρισμάτων και έλεγχος της τοιχοποιίας που έχει απομείνει με στόχο να διαπιστωθεί η κατάσταση διατήρησης αλλά και να αναζητηθούν τυχόν ίχνη ανοίγματος που προαναφέρθηκαν να υπάρχουν στο εσωτερικό της.

Σε περίπτωση πλήρους ανακατασκευής χρησιμοποιούνται αντίστοιχοι λίθοι με υπολοίπων τοιχοποιιών που διατηρούνται, όσον αφορά την σύσταση αλλά και τις διαστάσεις τα σχήματα και την επεξεργασία λάξευσης. Το κονίαμα δομής είναι παρόμοιο αυτού που θα χρησιμοποιηθεί για την αποκατάσταση των αρμολογημάτων ενώ η δόμηση ακολουθεί τον τρόπο που παρατηρείται στις υπάρχουσες τοιχοποιίες. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στη συχνή εφαρμογή διατομών λίθων ενώ στην ένωση του νέου και παλαιού τμήμα ακολουθούνται

μέθοδοι αντίστοιχες με αυτές των συρραφών. Στην περιοχή συναρμογής θα εφαρμοστούν υδραυλικά ενέματα. Ο αρμός νέου και παλαιού θα επισημανθεί με ελαφρά υποχώρηση του νέου και διαφορετική υφή επιχρίσματος.

Μετά την καθαίρεση των επιχρισμάτων είναι πιθανό να φανεί ότι η τοιχοποιία μπορεί να ενισχυθεί ως έχει με βαθύ αρμολόγημα, υδραυλικά ενέματα και ανακατασκευή μόνο της εξωτερικής παρειάς που έχει καταρρεύσει. Σε αυτή την περίπτωση ακολουθείται αντίστοιχη τεχνική με αυτή της αποκατάστασης από παραμορφώσεις πλάγιων ωθήσεων.

Ανακατασκευή επιχρισμάτων

Προτείνεται να επαναεπιχριστούν τα παρακάτω τμήματα:

- Όσα είναι σήμερα επιχρισμένα και κριθεί απαραίτητο να καθαιρεθούν τα επιχρίσματά τους.

- Οι συμπληρώσεις και ανακατασκευές τμημάτων που σήμερα είναι επιχρισμένα.

Στα τμήματα αυτά προτείνεται η κατασκευή επιχρισμάτων βελτιωμένης σύνθεσης για μεγαλύτερη προστασία και στεγάνωση της λιθοδομής. Αυτά πρέπει να διαθέτουν τις παρακάτω ιδιότητες:

- Καλή πρόσφυση με την λιθοδομή.
- Μηχανική αντοχή (επιτυγχάνεται με τον κατάλληλο οπλισμό).
- Συμβατότητα με το υπάρχον όσον αφορά

αντοχή, πορώδες (επιτυγχάνεται με την προσθήκη στεγανωτικών ή αερακτικών πρόσμικτων ανάλογα με τις απαιτήσεις), αποφυγή αλάτων, αισθητική συμβατότητα (αφορά την υφή και την απόχρωση της τελικής επιφάνειας).

- Στεγανότητα αλλά και αναπνοή.
- Ανθεκτικότητα σε περιβαλλοντικές δράσεις.
- Διάρκεια ζωής χωρίς αλλοιώσεις.

Η ακριβής σύνθεση των επιχρισμάτων θα προκύψει μετά την διερεύνηση των υπαρχόντων κονιαμάτων.

Καταπολέμηση της υγρασίας

Η υγρασία είναι ένα συχνό φαινόμενο στα κτίρια αλλά είναι δύσκολο να διαγνωστούν τα αίτια της. Είναι φανερό ότι η υγρασία θα σταματήσει όταν βρεθούν οι αιτίες της και είναι εφικτό σε αρκετές από τις περιπτώσεις.

Διακρίνονται πέντε γενικές μέθοδοι παρεμβάσεως, μηχανικές, θερμικές, και ηλεκτρικές.

A) Μέθοδοι βασισμένες στην παρέμβαση στο επίπεδο της υποδομής του κτιρίου (των θεμελιώσεων). Πρόκειται για την δημιουργία μιας πλήρους ζώνης, μικρού ύψους, απολύτως όμως αδιαπέραστης από το νερό, στα θεμέλια του κτιρίου. Σε διαδοχικές τομές, σ' όλο τους το πάχος, περιορισμένου μήκους και ύψους, τοποθετούνται υπό πίεση αδιάβροχες εποξειδικές ρητίνες οι οποίες τελικά συναποτελούν την αδιαπέραστη ζώνη.

B) Μέθοδοι φυσικού εξαερισμού της τοιχοποιίας. Σ' αυτές κατατάσσονται διάφοροι αγωγοί αέρος, γνωστοί ήδη στην ρωμαϊκή αρχιτεκτονική και οι παραδοσιακοί τρόποι δημιουργίας τάφρου, σκεπασμένης ή όχι, που κρατάει σε απόσταση το υγρό έδαφος από το κτίριο. Σ' αυτές κατατάσσονται επίσης οι λεγόμενοι σωλήνες knapen, πήλινοι και πορώδες κύλινδροι, ανοικτοί προς τα έξω, οι οποίοι απορροφούν την υγρασία από την τοιχοποιία στην οποία είναι ενσωματωμένοι και ευκολύνουν την ταχεία εξάτμισή της.

Γ) Μέθοδοι βασισμένες στις ενέσεις υλών υδρόφυγων ή αδιαβροχοποιητικών στα ποώδη στοιχεία.

Δ) Μέθοδοι βασιζόμενες στην τοπική θέρμανση. Η αύξηση της θερμοκρασίας εξατμίζει το νερό που φθάνει στην επιφάνεια των τοίχων και επιταχύνει την κίνηση τους στους πόρους των υλικών.

Τέλος, σε κάθε περίπτωση ξηράνσεως είναι απαραίτητο να γίνονται δοκιμές και συνεχείς έλεγχοι. Η διακοπή της υγρασίας στο έδαφος, πάνω στο οποίο εδράζεται ένα κτίριο, μπορεί επίσης να μεταβάλλει την αντοχή του και να δημιουργήσει νέα στατικά προβλήματα.

Ανακατασκευή δαπέδων

Προτείνονται τα παρακάτω υλικά για τα δάπεδα του συγκροτήματος:

- Στην στάθμη του ορόφου προτείνεται η κατασκευή δαπέδου από πατητό τσιμεντοκονίαμα. Εναλλακτικά το δάπεδο μπορεί να καλυφθεί με μαρμαρόπλακες.

- Στο δάπεδο του ορόφου τοποθετούνται φαρδιές (20-40 X 3εκ) σανίδες ορεινής ξυλείας (καστανιά), οι οποίες καρφώνονται με καδρόνια και ενώνονται μεταξύ τους με κατάλληλες εγκοπές.

- Τα δάπεδα όλων των χώρων της στάθμης του υπογείου κατασκευάζονται με πατητή τσιμεντοκονία.

Στην αυλή, αφού καθαιρεθούν όλες οι πρόσφατες κατασκευές από σκυρόδεμα θα ανακατασκευαστεί το δάπεδο με την μορφή λιθόστρωτου.

Η τελική διαμόρφωση θα είναι τέτοια ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή απορροή των όμβριων εκτός του συγκροτήματος από τις κατάλληλα επιλεγμένες θέσεις. Στις παραπάνω θέσεις των φρεατίων απορροής θα τοποθετηθούν διάτρητες μαρμάρινες πλάκες.

Ανακατασκευή κουφωμάτων

Προτείνεται η αντικατάσταση των υπαρχόντων (νεότερης και ευτελούς κατασκευής) με νέα απλά ξύλινα κουφώματα που θα κατασκευαστούν με πρότυπα νεότερα. Το κούφωμα της εισόδου, προτείνεται να είναι γυάλινο.

Πόρτες

Οι εσωτερικές πόρτες θα είναι μονόφυλλες και δίφυλλες ξύλινες .

Παράθυρα

Τα παράθυρα αποτελούνται από πλαίσιο που εφαρμόζει κατάλληλα στις διαμορφωμένες πατούρες στα λίθινα πλαίσια ή την τοιχοποιία. Τα οριζόντια στοιχεία που προεξέχουν ελαφρά ώστε το πλαίσιο να τοποθετηθεί και να στερεωθεί στη λιθοδομή. Τα κουφώματα θα είναι ξύλινα νεότερης κατασκευής με διπλό τζάμι και δεν θα έχουν εξώφυλλο.

Χρωματισμοί

Αφού ολοκληρωθούν οι εργασίες συντήρησης και επισκευών στα επιχρίσματα του εσωτερικού του κτιρίου, οι τοίχοι θα περαστούν με ανόργανο χρώμα, όπως επίσης και οι υπόλοιπες εσωτερικές τοιχοποιίες του κτιρίου. Για τις εξωτερικές τοιχοποιίες προτείνεται να διατηρήσουν το ιδιαίτερο υποκίτρινο, μπεζ χρώμα του επιχρίσματος.

Στις εργασίες των χρωματισμών περιλαμβάνεται επίσης η επάλειψη όλων των ξύλινων στοιχείων όπως οριζόντιοι φορείς, υποστυλώματα, εμφανείς ξυλοδεσιές, ανώφλια, κουφώματα και δάπεδα με έγχρωμο βερνίκι εμποτισμού αφού έχει προηγηθεί η προστασία τους από υγρασία και μικροοργανισμούς.

Φωτισμός

Ο έντεχνος εξωτερικός φωτισμός αναδεικνύει τα μνημεία τονίζοντας τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους. Είναι ένα στοιχείο έλξης για τους επισκέπτες των μνημείων τόσο ζωνρό ώστε να εξελίσσεται μερικές φορές σε αυτοδύναμο μορφωτικό και τουριστικό θέαμα.

Προτείνεται η εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων για την εξυπηρέτηση των νέων χρήσεων και αναγκών αλλά και την ανάδειξη του μνημείου, να τονιστούν κάποια αρχιτεκτονικά του στοιχεία. Ο φωτισμός στο εσωτερικό του πρέπει να σέβεται τον τρόπο που αρχικά είχε προβλεφθεί γι' αυτό.

Επεμβάσεις περιβάλλοντος χώρου

Λιθόστρωτο

Προτείνεται η στρώση λιθόστρωτου σε όλο το μήκος του από τον κεντρικό περιφερειακό άξονα.

Αναζήτηση χώρου στάθμευσης

Τα κτίρια στη θέση που είναι, διευκολύνουν την στάθμευση οχημάτων, γιατί έχουν δυο εισόδους και μεγάλο εξωτερικό χώρο που είναι κατάλληλος για στάθμευση.

4.4 Ο ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Μια δικαιοσύνη σύγχρονη και αποτελεσματική έχει ανάγκη από μια αρχιτεκτονική γαλήνια αλλά με φαντασία. Η δικαιοσύνη, στην πραγματικότητα πάντα κρατούσες το βασιλικό δικαίωμα για να εκδηλώσει τη μεγαλειότητα της και την ανεξαρτησία της ακόμα και στα μέγαρα της.

Είναι εμφανές το κυρίαρχο συναίσθημα στους δικαστικούς, που η «λειτουργική» οπτική της αρχιτεκτονικής της δεκαετίας του 1960 είχε κατάληξη στην κοινοτυπία, για αυτό το κεντρικό σημείο της πόλης που πρόκειται να γίνει το δικαστικό μέγαρο.

Πριν από την κατασκευή ενός δικαστικού μεγάρου πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας τρεις απαιτήσεις:

- αρχικά την απαίτηση της λειτουργίας, που εγγυάται τις σύγχρονες συνθήκες εργασίας στους παράγοντες του δικαστικού οργανισμού καθώς και τα λογικά έξοδα της επένδυσης και της λειτουργίας.
- την απαίτηση της σαφήνειας που επιτρέπει να διαχωρίζουμε από την αρχή τα τρία μέρη του μεγάρου: χώρο υποδοχής του κοινού, χώρο εργασίας, και τις αίθουσες συνεδριάσεων.
- τέλος, την απαίτηση ομορφιάς, φυσικά ξεχωριστό το ένα σχέδιο από το άλλο ,που όμως εξασφαλίζει μια ιδιαιτερότητα, μια αξιοπρέπεια στο μέγαρο που είναι περισσότερο αναγκαία από ποτέ.

Το δικαστικό μέγαρο είναι ένα μέρος ζωντανό, επιτηδευμένο περισσότερο από κάθε άλλο από τις κοινωνικές εξελίξεις.

Σήμερα το δικαστικό μέγαρο μετατρέπεται σε ένα αληθινό δημόσιο φόρουμ. Το φόρουμ σημαίνει τόσο η τοποθεσία όσο και η δικαιοδοσία.

Η πολιτική κοινωνία και η δικαιοσύνη προσεγγίζουν η μία την άλλη. Αρχικά, από μία κίνηση του οργανισμού προς την πόλη: όλο και περισσότερο οι δραστηριότητες της δικαιοσύνης εξελίσσονται στο εξωτερικό. Αλλά αντιστρόφως από την κίνηση της πολιτικής κοινωνίας προς τη δικαιοσύνη: τα σωματεία λαμβάνουν υπόψη τους τα στοιχεία της δικαστικής δραστηριότητας ως αναρμόδιος (όχι ειδικός) βοήθειάς στα θύματα, δικαστικού ελέγχου ή ποινικής μεσολάβησης. Αυτό εμφανίζεται από μια μερίδα πιο ανοιχτή στη τη ζωή, όπου η τοποθεσία που παραχωρείται στην υποδοχή του κοινού πρέπει να είναι πιο σημαντική.

Τα σύγχρονα δικαστικά μέγαρα είναι ‘σιωπηλά’, πλέον τίποτα δεν τα διαχωρίζει από τα υπόλοιπα δημόσια οικοδομήματα. Αυτή η αρχιτεκτονική σιωπή είναι επικίνδυνη. Τα μέγαρα πρέπει να συνεχίζουν να είναι μέσα στη δημοκρατία του αύριο.

Εδώ και κάποιες δεκαετίες η δικαστική δραστηριότητα γνωρίζει μία υποστηριζόμενη ανάπτυξη. Ενώ αυτή στρέφεται προς το κράτος, η προσδοκία των πολιτών απευθύνεται στη δικαστική δύναμη όσο και στην πολιτική. Μεγάλος αριθμός ερωτήσεων παραπέμπονται στη δικαιοσύνη, η οποία μέχρι πριν από λίγο αποφάσιζε έξω από τα τείχη των αιθουσών της.

Στοιχεία όπως η μνημειώδης είσοδος και οι κολώνες δεν είναι καθόλου αδιαχώριστα από την ιδέα της δικαιοσύνης. Μαρτυρούν περισσότερο μια φάση της ιστορίας της. Το άνοιγμα (είσοδος) του μεγάρου στον εξωτερικό κόσμο, οι αναπαραστάσεις με υπερβολικά έντονο κοντράστ των χώρων που είναι ζεστοί και κρύοι, ζωντανοί και νεκροί, δεν του είναι ξένοι. Και το ιδανική κατανομή μιας μοντέρνας δημοκρατίας προσκαλεί για να ψάξουμε εκ νέου μέσα στο βλέμμα της κοινωνίας σχετικά με τη στη δικαιοσύνη τα θεμέλια της νομιμότητας και της ευθύνης της.

4.5 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ.

Η τοποθεσία παρουσιάζει μία σύγχρονη μορφή αστικοποίησης, που χαρακτηρίζεται από έναν πιο χαλαρό ιστό των χώρων οι οποίοι είναι λίγο καθορισμένοι και των κατασκευών μεγάλου ύψους (κατοικία υ+7, υ+6).

§ Προσβασιμότητα.

Ο χώρος βρίσκεται στη διασταύρωση του δρόμου Βενιζέλου και Ούλωφ Πάλμε. Αυτοί οι δυο δρόμοι είναι πολύ σημαντικοί. Ο πρώτος είναι ένας από τις τέσσερις εισόδους του Κιλκίς και ο δεύτερος μας οδηγεί κατευθείαν στο κέντρο της πόλης. Ο χώρος είναι προσβάσιμος από τους δρόμους Βενιζέλου, Ούλωφ Πάλμε, Μητροπολίτου Φωτίου. Ο δρόμος Ούλωφ Πάλμε και ο Μητροπολίτου Φωτίου έχουν μοναδική σημασία (φορά/κατεύθυνση).

§ Δραστηριότητες.

Έχει λίγα μαγαζιά γύρω, αλλά η απόσταση ανάμεσα στην τοποθεσία και το κέντρο της πόλης είναι στα δύο-τρία λεπτά με τα πόδια.

§ Terrain= έδαφος

Ο χώρος είναι περιτριγυρισμένος από τρεις δρόμους, Βενιζέλου, Φωτίου και Ούλωφ Πάλμε, έχει κόψει στα δύο το χώρο. Οι παλιές καπναποθήκες είναι περιτριγυρισμένες από τις δύο πλευρές με κατοικίες. Η βλάστηση είναι περιορισμένη, εκτός από κάποια δέντρα που βρίσκονται κατά μήκος του δρόμου Βενιζέλου.

4.6 ΣΤΟΧΟΙ

Η θέση του οργανισμού μέσα στην πόλη.

Οι θέσεις των δικαστικών κτιρίων πρέπει να ανταποκρίνονται σε διπλό στόχο, να διαβεβαιώνουν, εκδηλώνουν την παρουσία της δικαστικής εξουσίας ως το βασικό μηχανισμό ενός κράτους δικαίου, αλλά επίσης να είναι προσβάσιμος σε όλους.

Εκσυγχρονισμός του οργανισμού.

Το να κάνεις τη δικαιοσύνη πιο ανοιχτή και πιο προσβάσιμη είναι μία έννοια που πρέπει να μεταφράζεται και στο επίπεδο του κτιρίου. Ας πάρουμε το παράδειγμα της υποδοχής. Πρόκειται για μια λειτουργία που απαντά στην ανάγκη να ελαφρύνουμε το φορτίο των υπηρεσιών προσανατολίζοντας το κοινό, με τον κατάλληλο τρόπο. Το κάνουμε με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε οι υπηρεσίες υποδοχής του κοινού να είναι τοποθετημένες στις πόρτες της εισόδου. Η κατασκευή, γίνεται ένα όργανο εξέλιξης της δικαστικής μεταχείρισης. Ως συνέπεια, πρέπει τα κτίρια να ήταν κατασκευασμένα ως εργαλεία δουλειάς ικανά να προσαρμόζονται στις εξελίξεις του δικαστικού συστήματος. Η μεταχείριση σε πραγματικό χρόνο των ποινικών διαδικασιών (το γεγονός του να δίνεις αμέσως μία δικαστική απάντηση όταν μία υπόθεση έχει διαλευκανθεί) υποχρεώνει, για παράδειγμα, να επανασυντάξεις μέσα στις ομάδες, δύο ή τρεις δικαστές. Η προσωπική άσκηση της λειτουργίας γίνεται μία συλλογική πρακτική. Οι δύο μορφές δικαιοσύνης (δικαστική δικαιοσύνη, δικαιοσύνη των πολιτικών υποθέσεων) πρέπει να συνυπάρχουν με την έννοια ενός οικοδομήματος του δικαστικού μεγάρου. Αλλά είναι επίσης αναγκαίο να έχουμε ένα διαχωρισμό ανάμεσα στις διαφορετικές λογικές και να ξαγρυπνούμε κυρίως για ένα διαχωρισμό των κυκλοφοριών.

Τα κτίρια της δικαιοσύνης πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζονται ως τόποι όπου αποδίδεται η δικαιοσύνη. Σε ένα κράτος δικαίου είναι απαραίτητο να εξασφαλίζουμε μία συμβολική λειτουργία στην αρχιτεκτονική της δικαιοσύνης. Πρέπει να ψάξουμε μια σπουδαιότητα σε συσχετισμό με τη δημοκρατική αντίληψη της δικαιοσύνης, προσβάσιμη σε όλους με σημερινά μέσα έκφρασης. Πρέπει, λοιπόν, να προσαρμόζονται στην εποχή τους, να ανεβαίνουν, να ανοίγονται, να εξηγούν τις αποστολές τους, να κάνουν αισθητές τις αναφορές τους και να τις εκθέτουν.

Η δικαστική εικονογραφία έχει κρατήσει ένα συγκεκριμένο αριθμό συμβόλων: την κιονοστοιχία, την ισορροπία, τη σκάλα της εισόδου. Σήμερα οι αναφορές είναι διαφορετικές, ο μοντέρνος δικαστικός οργανισμός μπορεί να γίνει κράτος. Ανασύροντας και ονοματίζοντας τις παλιές αξίες, διαχρονικές και καινούριες πάνω στις οποίες ένας οργανισμός χιλιετίας όπως ο δικός μας, θεμελιώνει τη νομιμότητά του, θα πετύχουμε να χτίσουμε τα δικαστικά κτίρια της εποχής μας. Η δικαιοσύνη του σήμερα βρίσκεται μέσα στη διαλεκτική: συγχρόνως δεν αποπλίζουμε το κράτος για να ζουν ειρηνικά οι πολίτες και δεχόμαστε τα δικαιώματα του καθενός.

Η λειτουργία του οργανισμού.

Ένα δικαστικό μέγαρο δεν έχει μόνο για λειτουργία τη συγκέντρωση όπως η δικαστική τοποθεσία, τις διοικητικές υπηρεσίες, είναι επίσης ένας τόπος όπου αποδίδεται η δικαιοσύνη. Η καθαρά λειτουργική άποψη της δεκαετίας '60 έψαχνε να καθορίσει το δικαστικό οργανισμό σε σχέση με τις άλλες διοικητικές υποδομές. Έτσι συστήνουμε μια επιστροφή ή μια διατήρηση μέσα στο κέντρο της πόλης της υπάρχουσας κληρονομιάς στην καρδιά της πόλη.

Εξέλιξη των τρόπων του δικαστικού τελετουργικού.

Το κοινό πρέπει να το καλωσορίζουν και να του απευθύνονται σύμφωνα με τη φύση της νομική ή της δικαστικής απαίτησης ή της δικής του. Παράλληλα, ορισμένες υπηρεσίες πρέπει να προστατεύονται, ορισμένες κυκλοφορίες πρέπει να κρατούνται για τους επαγγελματίες ή όχι προσβάσιμες για το κοινό (πχ: κρατημένες αναμονές). Αλλά επίσης οι αίθουσες αναμονής πρέπει να είναι οργανωμένες (οικογενειακές υποθέσεις, ανήλικοι). Παραδείγματος χάριν, τα ζευγάρια που έχουν αιτήσεις στη δικαιοσύνη για το διαζύγιο, την περίοδο της κρίσης, πρέπει να τους συμπεριφέρονται με κατανόηση και όχι ως κάποιες δικαιοδοσίες ελλείψει χώρου, χωρίς καθίσματα ή χωρίς χώρο για να απομονωθούν τα μέλη μιας οικογένειας. Το μνημειώδες κτίριο πρέπει να προσαρμόζεται στις λειτουργικές απαιτήσεις και μία εξέλιξη των τρόπων της λειτουργίας της δικαιοσύνης.

4.7 ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΟ

Η επιλογή της τοποθεσίας.

§ Ήδη υπάρχουν προτάσεις για την αποκατάσταση των παλιών καπναποθηκών ώστε να μετατραπούν σε δικαστικό μέγαρο. Ακόμη, η πρότασή μας περιλαμβάνει και την επέκταση των κτιρίων. Τα κτίρια και τα άλλα οικοδομήματα είναι έντονα συνδεδεμένα με την ιστορία και την αρχιτεκτονική κληρονομιά της πόλης. Η συντήρηση γίνεται πιο πραγματική χρησιμοποιώντας την τέχνη της μετατροπής και της αποκατάστασης (κυρίως τη μετατροπή των κατοικιών: πχ, στα κτίρια των δημόσιων υπηρεσιών). Η μετατροπή και η αποκατάσταση σημαίνει να εξελίξεις τις αρχιτεκτονικές του παρελθόντος, παλιές ή και πιο πρόσφατες, με σκοπό να γίνουν σημεία αναφοράς του εκσυγχρονισμού και ένα από τα σύμβολα του δυναμισμού της πόλης.

§ Ο χώρος είναι εύκολα προσβάσιμος από τρία άκρα. Βρίσκεται (πάνω) στην οδό Βενιζέλου, που είναι ένας από τις πιο μεγάλους δρόμους και μία από τις τέσσερις εισόδους της πόλης.

§ Η κατάστασή του δεν είναι αποκεντρωμένη σε σχέση με τα σημαντικά μέρη της πόλης (κεντρική πλατεία, διοικητικές υπηρεσίες).

Εκσυγχρονισμός του οργανισμού

Από τη μια πλευρά έχουμε δυο παλιά κτίρια για να αποκαταστήσουμε και από την άλλη την επέκτασή τους. Κρατούμε το «περιτύλιγμα» (εξωτερικό) των κτιρίων με λίγες διαφοροποιήσεις και διαρρυθμίζουμε ξανά το εσωτερικό. Τα δυο κτίρια στεγάζουν δυο δικαιοδοσίες (υπηρεσίες): το κακουργοδικείο και το πρωτοδικείο.

Όσον αφορούν στην επέκταση: η καινούρια κατασκευή αποτελείται από δυο κτίρια. Έχουμε το κεντρικό κτίριο, όπου ενώνει τα δυο παλαιά και το κτίριο που θα στεγάσει την υποδοχή του κοινού.

Η ένωση της καινούριας κατασκευής με την παλιά γίνεται με δύο τρόπους:

§ Αλλάζουμε τη χαμηλή πρόσοψη του παλιού κτιρίου, δημιουργώντας κολόνες και μεγάλα αδιαφανή ανοίγματα (παράθυρα). Στη χαμηλή πρόσοψη υπάρχει ο ίδιος ρυθμός με την καινούρια κατασκευή, που στεγάζει την αίθουσα υποδοχής κοινού.

Έτσι, υπάρχει η αίσθηση μιας συνέχειας με το παλιό κτίριο.

Αρχικά λαμβάνουμε υπόψη μας: πρώτον, για τον καλύτερο προσανατολισμό και κατανομή του κοινού (επισκέπτες, άνθρωποι που συμμετέχουν στη δίκη και άνθρωποι που κλήθηκαν για άλλες υποθέσεις). Δεύτερον, ελευθερώνουμε το χώρο από ότι το έφραζε. Τρίτον, αφαιρούμε από το χώρο της εργασίας κάθε παρουσία του κοινού.

Έχουμε διατηρήσει το πιο πιθανό για κάθε άφιξη του κοινού και των επισκεπτών στο επίπεδο του ισογείου. Αρχικά, για να αποφύγουμε τις μετακινήσεις, στη συνέχεια από την πλευρά της ασφάλειας. Έχουμε βάλει σε ορόφους τα γραφεία. Το μεγάλο κοινό παραμένει κάτω. Ο κόσμος ανεβαίνει στον όροφο των γραφείων μόνο με ραντεβού. Ο διαχωρισμός των χώρων πριβέ-για το κοινό θα μας οδηγήσει, λοιπόν, στη δημιουργία χώρου κατάλληλου για αίθουσες συνεδριάσεων, που ορίζονται συνάμα από το χώρο της εργασίας και από το χώρο του κοινού της αίθουσα υποδοχής. Η αίθουσα υποδοχής παραδοσιακός χώρος συμβολικής απεικόνισης της δικαιοσύνης, γίνεται ένας τόπος περάσματος απολύτως αφιερωμένος στην κίνηση. Το χολ υποδοχής είναι ένα μέρος διάρθρωσης ανάμεσα στις δικαιοδοσίες και πιο γενικά στις διαφορετικές υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στο κοινό. Το κοινό έχει ανάγκη να

βρίσκει πρώτα ένα μέρος προσανατολισμού. Πρέπει να μπορέσουμε να τα μετατρέψουμε όλα με κάθε αλλαγή της προεδρίας.

Τα υλικά παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο για τη γενική εικόνα του δικαστικού μεγάρου. Έχουμε ένα παιχνίδι των υλικών στις προσόψεις. «Σεβόμαστε» τις προσόψεις των παλιών κτιρίων. Η μόνη μετατροπή που κάνουμε είναι η μετάλλαξη του χαμηλού μέρους του κτιρίου στην πλευρά του δρόμου Βενιζέλου. Στο ισόγειο χρησιμοποιούμε τζάμια αδιαφανή και στους ορόφους των τζαμιών διαφαίνονται οι καλυμμένες μεταλλικές (ομπρέλες) (προστατευτικά πατζούρια/παραθυρόφυλλα).

Στο εσωτερικό χρησιμοποιούμε φυσικά υλικά, συμβατά με τα υπάρχοντα. Έχουμε επιλέξει ματ υλικά, διαχρονικά που αναδεικνύουν μια συγκεκριμένη αξιοπρέπεια. Τα υλικά και κυρίως το φως δίνουν στις αίθουσες συνεδριάσεων μια διάσταση μερικές φορές κοντά στο ιερό. Έχουμε το φως που διαχέεται, τα ξύλινα υλικά: ξύλινο βάθρο, ξύλινη επίπλωση κτλ. Οι τοίχοι είναι φτιαγμένοι από μπετόν και βαμμένοι να συμβαδίζουν με τα παλαιότερα επιχρίσματα.

Στα γραφεία έχουμε ζεστούς τόνους χρωμάτων. Κάποια γραφεία, όπως τα γραφεία των δικαστών έχουν διαχωριστικά διαφράγματα, που διαθέτουν στοιχεία τζαμιών.

Το κτίριο ανοίγεται στην πόλη, επιτρέποντας στο εξωτερικό βλέμμα να διεισδύσει στο εσωτερικό και το αντίστροφο. Έτσι, μένουμε σε επαφή με τον εξωτερικό κόσμο. Πρόκειται για ένα από τα παιχνίδια της σύγχρονης δικαιοσύνης, αυτή η αλληλεπίδραση με την πόλη, αυτή η ανταλλαγή των καλών ενεργειών/της καλής θέλησης.

Η διαφάνεια της πρόσοψης, εν μέρει χαμηλή, δημιουργεί μια φυσική επιμήκυνση ανάμεσα στο προαύλιο. Το μνημειώδες επιβάλλεται ως μια πραγματικότητα ανεξάρτητα από τις διαστάσεις της κατασκευής, η οποία στεγάζει την αίθουσα υποδοχής. Εκφράζεται αμέσως πιο έξυπνα

από τη μεταχείριση της εισόδου (υπερυψωμένη είσοδος, κολόνες, δίνει (μέσα/πάνω) από ένα προαύλιο και αμέσως (μέσα/πάνω) σε μια θέση. Ξαναπαίρνουμε τα μεγαλύτερα στοιχεία του δικαστικού μεγάρου: προαύλιο, αίθουσα υποδοχής, κολόνες και προσπαθούμε να τα προσαρμόσουμε στον καιρό τους.

Η λειτουργία του οργανισμού

Οι δυο αίθουσες συνεδριάσεων του ποινικού δικαστηρίου και των πολιτικών υποθέσεων βρίσκονται στο ισόγειο. Έτσι, είναι πολύ εύκολο να εισέλθεις από εκεί (χωρίς να περάσεις από διαδρόμους, να ανέβεις και να κατέβεις). Η παρουσία των αιθουσών είναι έντονη. Με αυτόν τον τρόπο οι άνθρωποι αισθάνονται ότι βρίσκονται μέσα σε ένα μέρος όπου αποδίδεται η δικαιοσύνη. Επίσης, τα μεγαλύτερα στοιχεία της δικαιοσύνης, προσαρμοσμένα στην εποχή μας διαφοροποιούν το κτίριο από τις άλλες υπηρεσίες του κοινού.

Εξέλιξη των τρόπων του δικαστικού τελετουργικού.

Εκτός από τα γραφεία των δικαστών και την αίθουσα αναμονής, υπάρχει μια μικρή αίθουσα συνεδριάσεων για τις οικογενειακές υποθέσεις. Η υποδοχή, που βρίσκεται μέσα στην αίθουσα κοινού δίνει όλες τις πληροφορίες για κάθε υπηρεσία. Υπάρχουν οι προστατευμένες κυκλοφορίες, πχ. οι κυκλοφορία των δικαστών. Υπάρχει μια σκάλα ειδικά για το δικαστή και το προσωπικό, για να ανεβαίνουν στα γραφεία τους.

4.8 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Διαχωρισμός των διαφορετικών δραστηριοτήτων.

Οι δραστηριότητες του οργανισμού ανασυντάσσονται ακολουθώντας τρεις τύπους λειτουργιών:

§ Λειτουργία υποδοχής (εισόδου) και πληροφοριών αίθουσα κοινού: επανασύνταξη των δραστηριοτήτων, εξασφαλίζοντας το σύνδεσμο ανάμεσα στον οργανισμό και το κοινό και στο εσωτερικό ανάμεσα στους διαφορετικούς τομείς: κυκλοφορία, συντήρηση (φαγητό), πληροφορίες, αναμονή.

§ Λειτουργία όπου αποδίδεται η δικαιοσύνη (σημείο αναφοράς/σημάδι Β) αίθουσες συνεδριάσεων: συνύπαρξη της ποινικής δικαιοσύνης, της πολιτικής δικαιοσύνης, μέσα σε ένα δικαστικό μέγαρο, αλλά επίσης και ο διαχωρισμός ανάμεσα σε αυτές τις κυκλοφορίες. Ύπαρξη αιθουσών συνεδριάσεων που μπορούν να γίνουν αίθουσες για τα ακροατήρια οχτώ ή δέκα ατόμων.

§ Λειτουργία συνδεδεμένη με τις δραστηριότητες του προσωπικού (σημείο αναφοράς/σημάδι Γ): εργασία, συγκέντρωση, πληροφόρηση/ενημέρωση του προσωπικού (βιβλιοθήκη), επίβλεψη, έλεγχος. Σε αυτή τη λειτουργία πρέπει να προστεθούν η είσοδος και η στάθμευση των οχημάτων.

A) Δραστηριότητες υποδοχής και πληροφόρησης:

A1. Η υποδοχή: εξασφαλίζουμε τον προσανατολισμό των επισκεπτών και των ένωση με τις διαφορετικές δραστηριότητες του οργανισμού.

A2. Ο χώρος της καφετερίας μπορεί να γίνει ένας χώρος αναμονής.

B) Δραστηριότητες συνδεδεμένες με τη δικαιοσύνη.

- B1. Μία αίθουσα για την ποινική δικαιοσύνη.
- B2. Μία αίθουσα για το ειρηνοδικείο.
- B3. Μία αίθουσα για πρωτοδικείο (πολιτικές υποθέσεις).
- B4. Μικρές αίθουσες ακροατηρίου/συνεδριάσεων για τις οικογενειακές υποθέσεις (διαζύγια, υποθέσεις ανηλίκων κλπ).

Γ) Δραστηριότητες συνδεδεμένες με το προσωπικό.

Γ1. Η διοίκηση: καταλαμβάνει το σύνολο των γραφείων επιτρέποντας να εξασφαλίσουμε τη διαχείριση και τη λειτουργία του οργανισμού (γραμματείς, δικαστικοί υπάλληλοι, δικαστικοί κλητήρες).

Γ2. Γραφεία των δικαστών.

Γ3. Γραφεία των δικηγόρων.

Γ4. Κοινωνική υπηρεσία για τις οικογενειακές υποθέσεις.

Γ5. Άλλες δραστηριότητες συνδεδεμένες με το προσωπικό: ξεκούραση, πληροφόρηση, αποδυτήρια/ιματιοθήκες.

Γ6. Επίβλεψη και έλεγχος, συγκέντρωση των συναγεμίων και τον οδηγιών για το σύνολο του οργανισμού.

Γ7. Τοπικές τεχνικοί/τεχνικές: εξασφαλίζουν τη μετατροπή και τη διανομή του ρεύματος και των ενεργειών.

Επεξηγήσεις της λειτουργίας κάθε δραστηριότητας.

A) Η αίθουσα υποδοχής συμπεριλαμβάνει ένα μέρος πληροφόρησης και τις σκάλες που μας οδηγούν στις διαφορετικές υπηρεσίες. Επίσης, μας εισάγει σε μια καφετερία στον ημιώροφο.

B) Υπάρχουν τέσσερις αίθουσες ακροατηρίου/συνεδριάσεων:

§ Η αίθουσα συνεδριάσεων του πρωτοδικείου (πολιτικές υποθέσεις): βρίσκεται στο ισόγειο. Έχει δυο εισόδους: την είσοδο των δικαστών και την είσοδο του κοινού. Άνετη, εύκολη σύνδεση ανάμεσα στην αίθουσα και στα γραφεία των δικαστών.

§ Η αίθουσα συνεδριάσεων του ειρηνοδικείου (λιγότερο σημαντικές πολιτικές υποθέσεις): βρίσκεται μέσα στην επέκταση του πρώτου ορόφου. Στον ίδιο όροφο βρίσκονται τα γραφεία αυτής της δικαιοδοσίας. Έχει δύο εισόδους, των δικαστών και του κοινού. Άνετη σύνδεση ανάμεσα στην αίθουσα και στα γραφεία των δικαστών.

§ Η αίθουσα συνεδριάσεων της ποινικής δικαιοσύνης: βρίσκεται στο ισόγειο. Έχει τέσσερις εισόδους: την είσοδο του κοινού, την είσοδο των δικαστών, την είσοδο των ενόρκων, την είσοδο του κατηγορούμενου. Άνετη σύνδεση ανάμεσα στην αίθουσα και στα γραφεία των δικαστών. Ομοίως για την αίθουσα συνεδριάσεων και την αίθουσα των ενόρκων (όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις).

Γ) Οι λειτουργίες των γραφείων είναι οι ίδιες για τις τρεις δικαιοδοσίες: ποινικό δικαστήριο, πρωτοδικείο και ειρηνοδικείο.

Τα γραφεία των δικαστών: υπάρχουν τέσσερις με πέντε δικαστές το περισσότερο. Υπάρχουν γραφεία που επικοινωνούν απευθείας μεταξύ τους κι επίσης τα κοινά γραφεία (ειρηνοδικείο) για δύο ή τρεις δικαστές.

Γραφείο του προέδρου: σύνδεση ανάμεσα στο γραφείο του προέδρου και σε αυτό του γραμματέα.

Γραφείο του εισαγγελέα για κάθε δικαιοδοσία.

Γραφείο των υπαλλήλων: όπου γίνεται η έκδοση των διαφορετικών πιστοποιητικών, το 'άνοιγμα'/προφορά των διαθηκών (de faillite) κ.κ. Υπάρχει μια γραμματέας για κάθε δικαιοδοσία.

Οι κυκλοφορίες είναι ξεχωριστές. Υπάρχει μια σκάλα κρατημένη για το κοινό. Ο κόσμος ανεβαίνει στους ορόφους όπου βρίσκονται τα γραφεία μόνο με ραντεβού. Οι αίθουσες αναμονής στους ορόφους βρίσκονται δίπλα στη σκάλα του κοινού και του προσωπικού.

Η ύπαρξη βιβλιοθήκης, αίθουσας συγκεντρώσεων, αίθουσας ξεκούρασης για τους δικαστές. Άνετη σύνδεση ανάμεσα στα γραφεία και σε αυτές τις δραστηριότητες.

Εκτός από τις δικαιοδοσίες υπάρχουν άλλες τέσσερις υπηρεσίες:

- § Η κοινωνική υπηρεσία, που έχει τα γραφεία της και τη δική της αίθουσα συνεδριάσεων.
- § Το συνδικάτο των δικηγόρων, που έχει τα γραφεία του, τη βιβλιοθήκη του και τη δική του αίθουσα συγκεντρώσεων. Η υπηρεσία είναι εντελώς χωρισμένη από τις άλλες (διαφορετικός όροφος).
- § Τα γραφεία της αστυνομίας. Σε αυτό το χώρο έχουμε κελιά. Η κυκλοφορία είναι εντελώς χωρισμένη για να φτάνει ο κατηγορούμενος στην αίθουσα συνεδριάσεων.

Τεχνικές επεξηγήσεις.

- § Εσωτερικά συστήματα: είναι ενδιαφέρον να ταξινομήεις τα εσωτερικά συστήματα (επίπλωση, φωτισμός, οθόνες, ημιώροφους κλπ) ανάλογα με το ρόλο που μπορούν να παίξουν μέσα στο κτίριο.
- § Δομικό σύστημα: εξυπηρετεί στην υποστήριξη και στην ανταπόκριση με τα υπόλοιπα συστήματα (μπετόν, μέταλλο, γυαλί).
- § Σύστημα (φάκελος): εξασφαλίζει το διαχωρισμό ανάμεσα στο εξωτερικό και στο εσωτερικό περιβάλλον (αδιαφανές τζαμαρίες και φύλλα πόρτας).
- § Οργανικά συστήματα: καινοτομούν το κτίριο στο ρεύμα και στην ενέργεια (μονωμένα καλώδια, σωλήνες κλπ).

- § Σύστημα μεταφοράς και διακίνησης: επιτρέπει τη μετακίνηση των ανθρώπων και των προϊόντων (ανελκυστήρες, σκάλες, ράμπα για τους ανάπηρους).
- § Συστήματα πληροφόρησης και επικοινωνίας: θεμελιώνουν τους συνδέσμους από απόσταση ανάμεσα στις δραστηριότητες (τηλέφωνο, τηλεόραση, ήχος, πληροφορική).
- § Συστήματα οθονών: ξεχωρίζουν οπτικά και ακουστικά κάποιες δραστηριότητες (γραφεία) για την είσοδο του φωτός (αδιαφανή διαφράγματα).
- § Ειδικά συστήματα: πρόκειται για συσκευές για εξειδικευμένες δραστηριότητες (κουζίνα).
- § Αναγνωριστικό σύστημα: επιτρέπει στα σημεία αναφοράς να καθοδηγούν και να πληροφορούν.
- § Συστήματα επιτήρησης και ελέγχου: εξασφαλίζουν την επιτήρηση και τον έλεγχο των ανθρώπων και των συσκευών (τηλεόραση, πυρκαγιά).
- § Σύστημα ασφάλειας: εξασφαλίζει την ασφάλεια των ανθρώπων, του κτιρίου και των συσκευών (έξοδοι κινδύνου, οθόνες, ανοιχτοί χώροι ή τοίχοι για παρεμπόδιση επέκτασης πυρκαγιάς, τεχνική προστασία, αυτόματη κατάσβεση).
- § Σύστημα διατήρησης καθαριότητας: επιτρέπει τη διατήρηση και του εξοπλισμού (συσκευές καθαρισμού).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΙΡΗΩΣΗ

5.1 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΙΡΗΩΣΗ

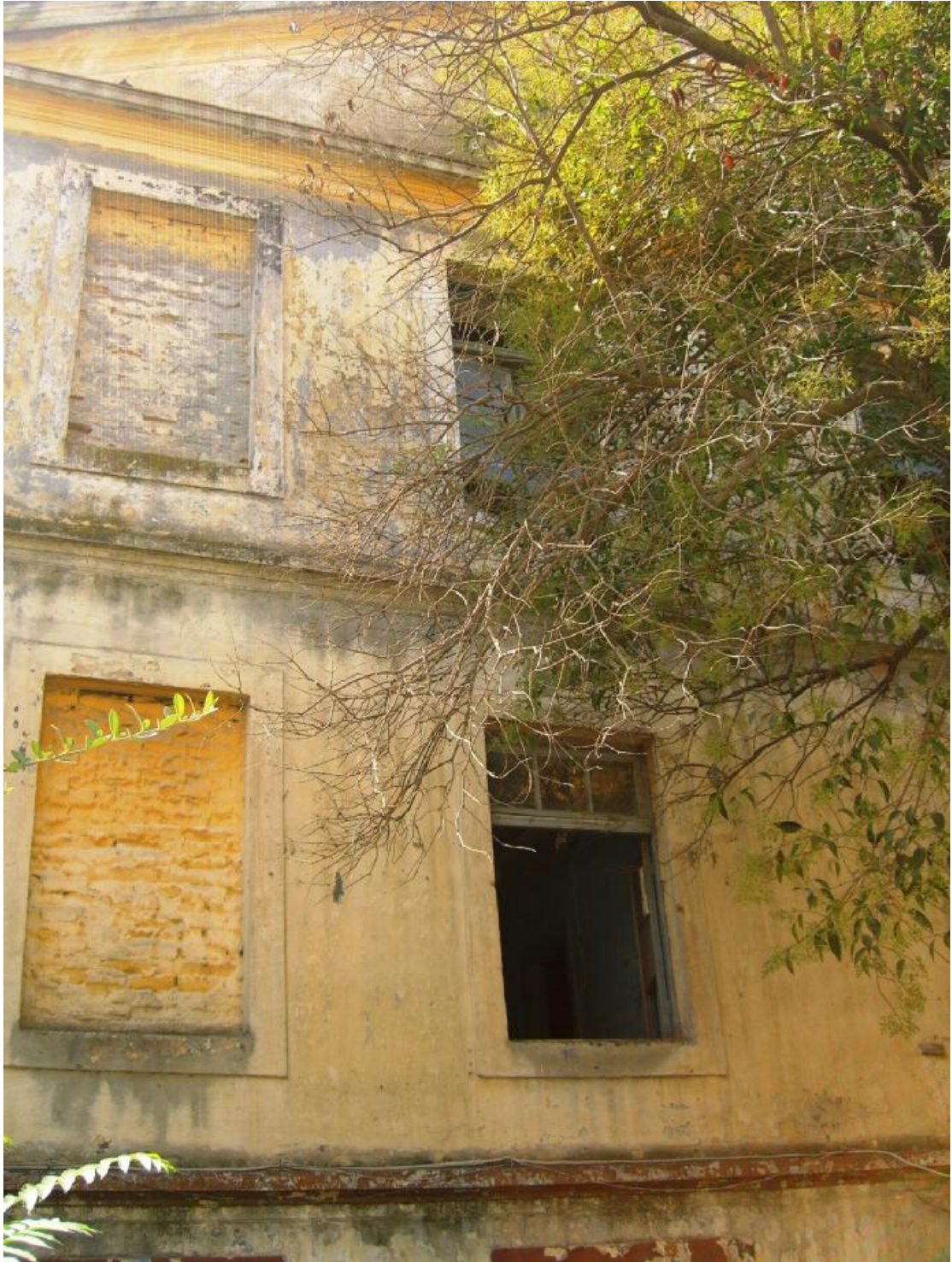

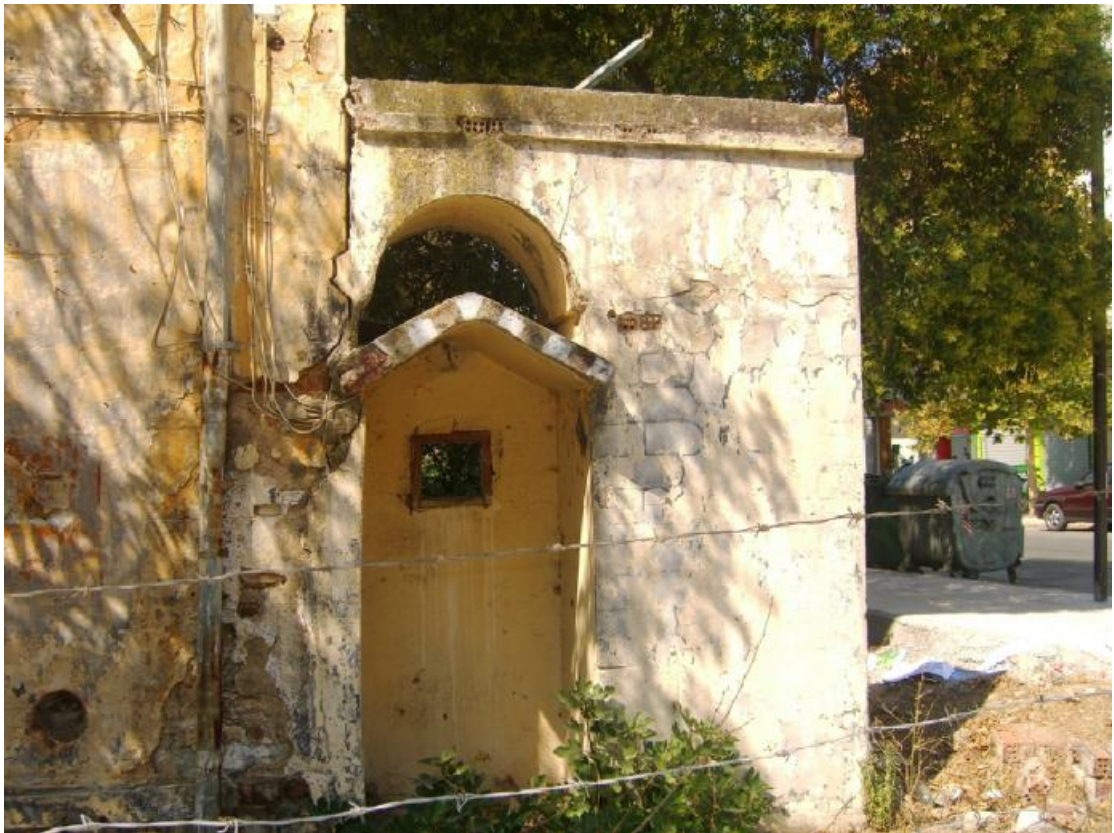

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΧΕΔΙΑ

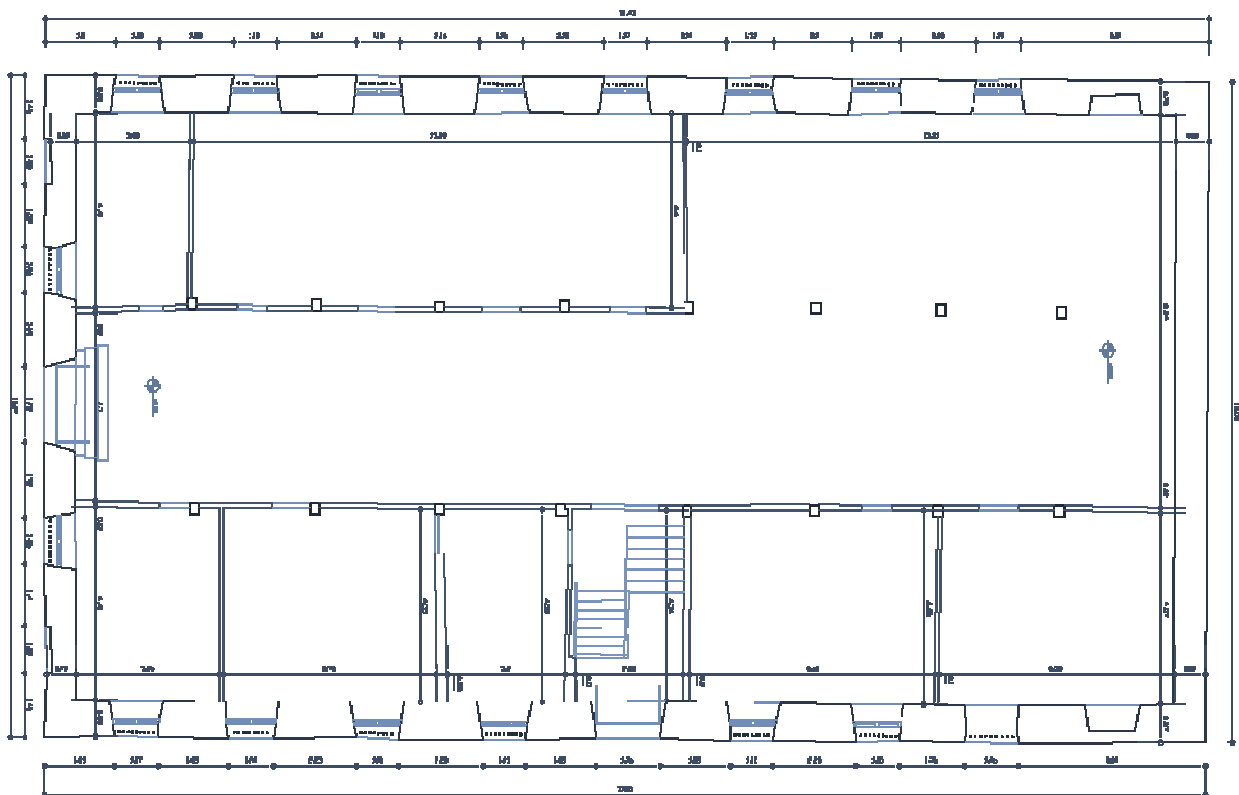

6.1 ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

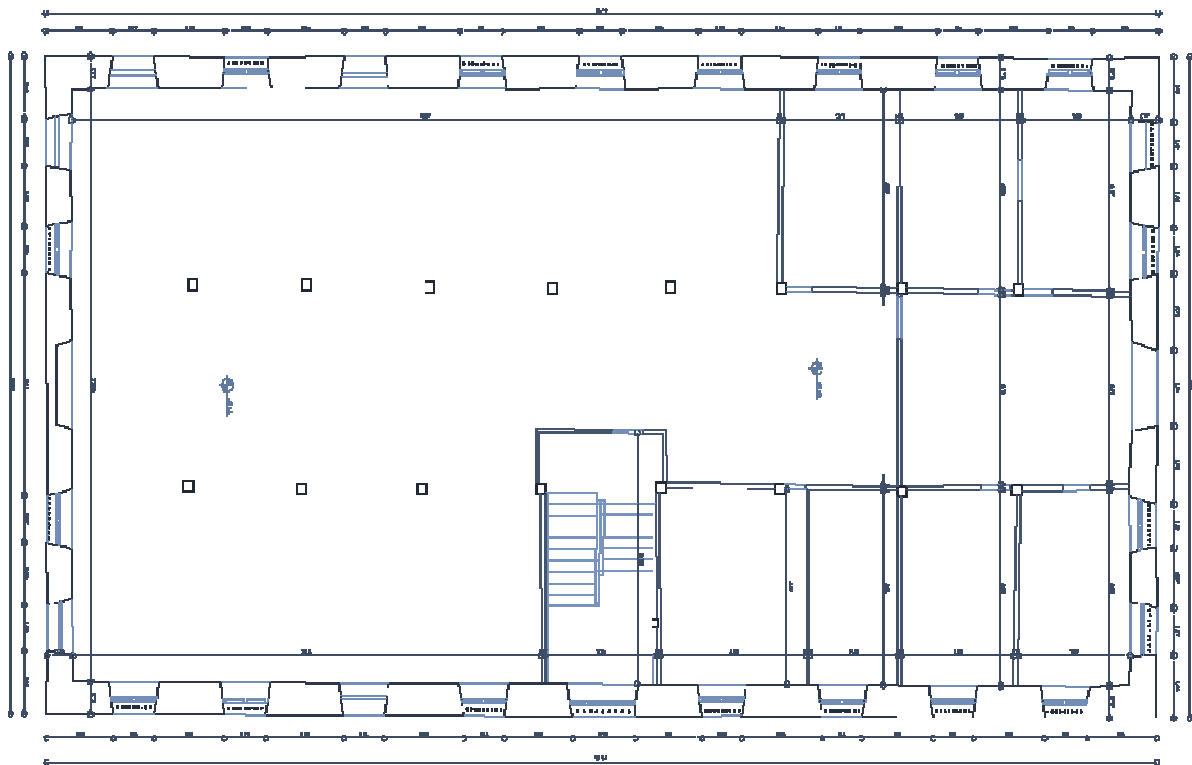
6.1.1 ΣΧΕΔΙΑ ΚΤΙΡΙΟΥ Α΄

Ø ΚΑΤΟΨΕΙΣ

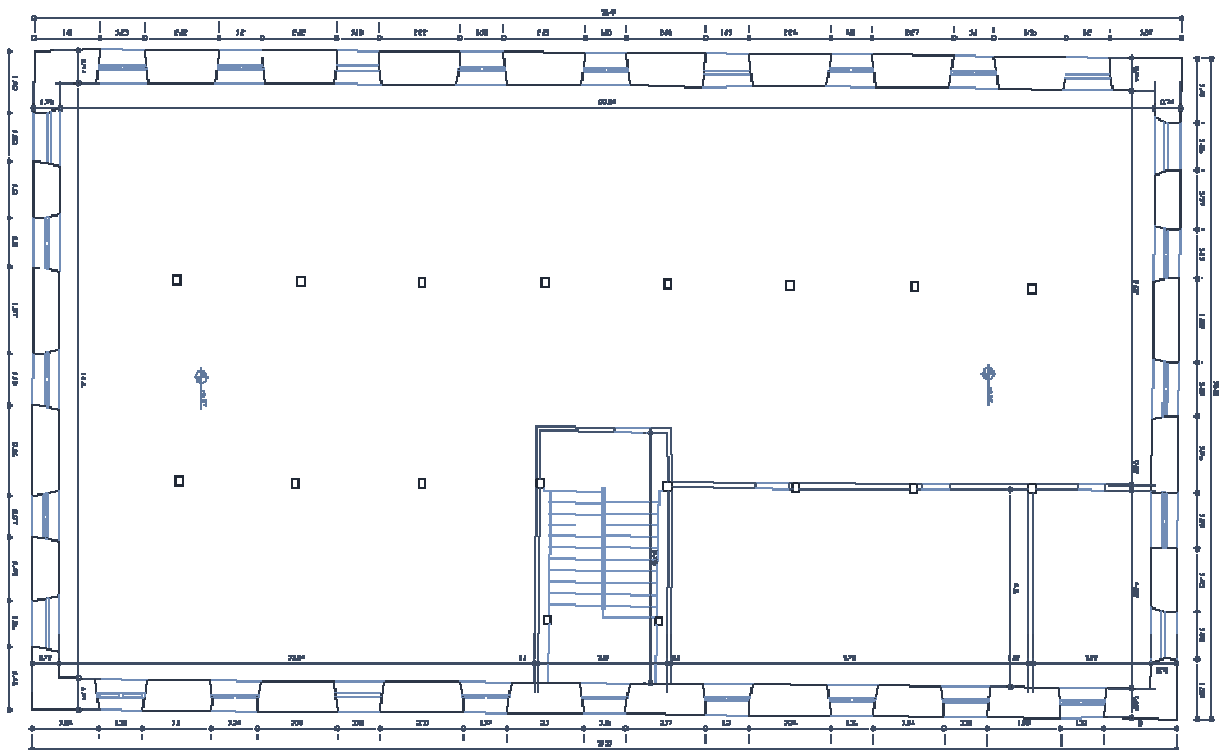
Κάτοψη Υπογείου Α΄ κτιρίου

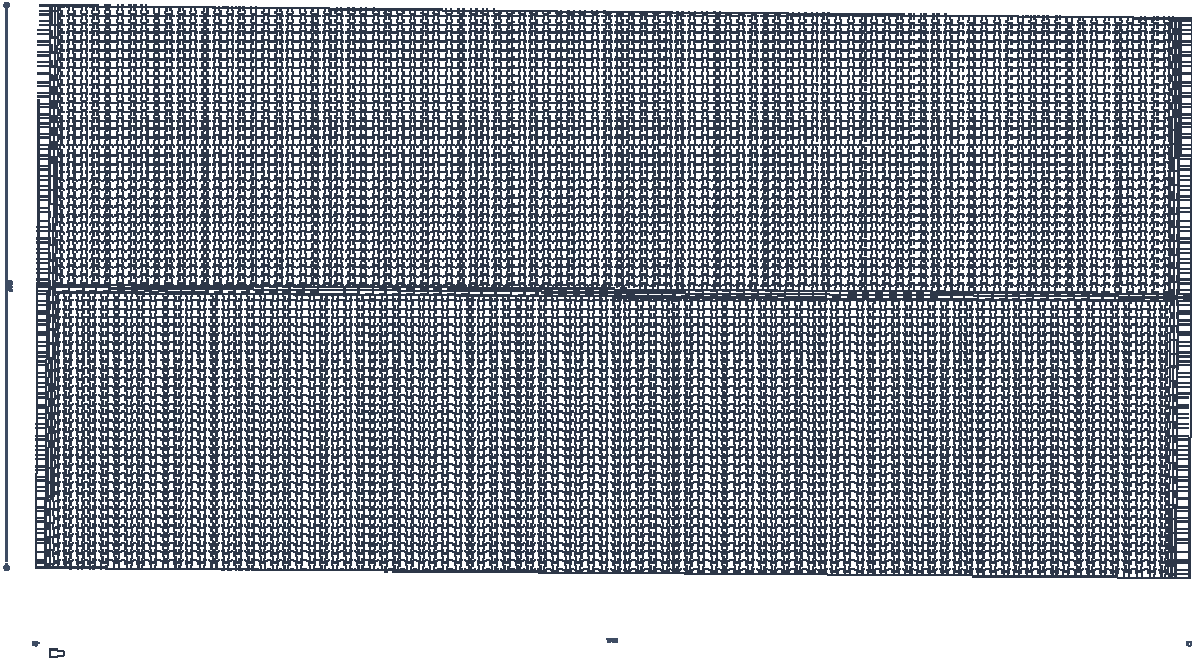
Κάτοψη Ισογείου Α΄ κτιρίου

Κάτοψη Ορόφου Α΄ κτιρίου

Κάτοψη Στέγης Α΄ κτιρίου

Ø ΟΨΕΙΣ

Ανατολική Όψη Α' κτιρίου

ΡΩΓΜΕΣ

ΥΓΡΑΣΙΑ

ΑΠΟΚΟΛΛΗΣΗ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

Δυτική Όψη Α' κτιρίου

Βόρεια Όψη Α' κτιρίου

ΡΩΓΜΕΣ

ΥΓΡΑΣΙΑ

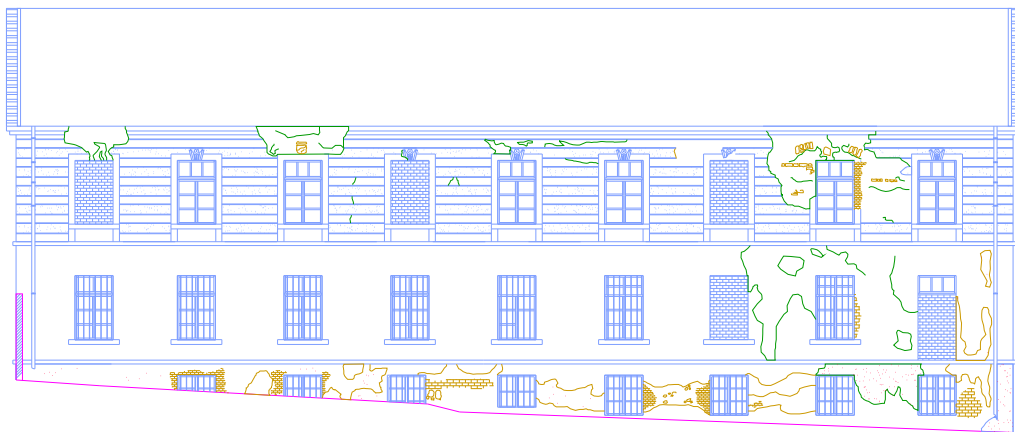

ΑΠΟΚΟΛΛΗΣΗ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

Νότια Όψη Α' κτιρίου

Χρωματική Όψη Α' κτιρίου

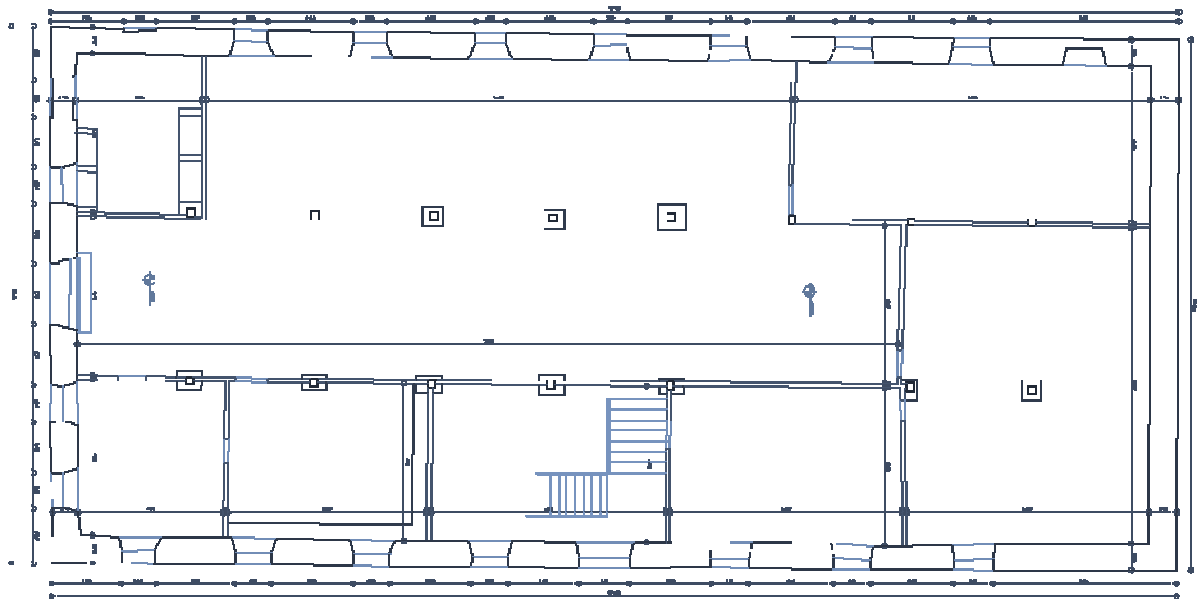

	ΡΩΓΜΕΣ
	ΥΓΡΑΣΙΑ
	ΑΠΟΚΟΛΛΗΣΗ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

6.1.2 ΣΧΕΔΙΑ ΚΤΙΡΙΟΥ Β΄

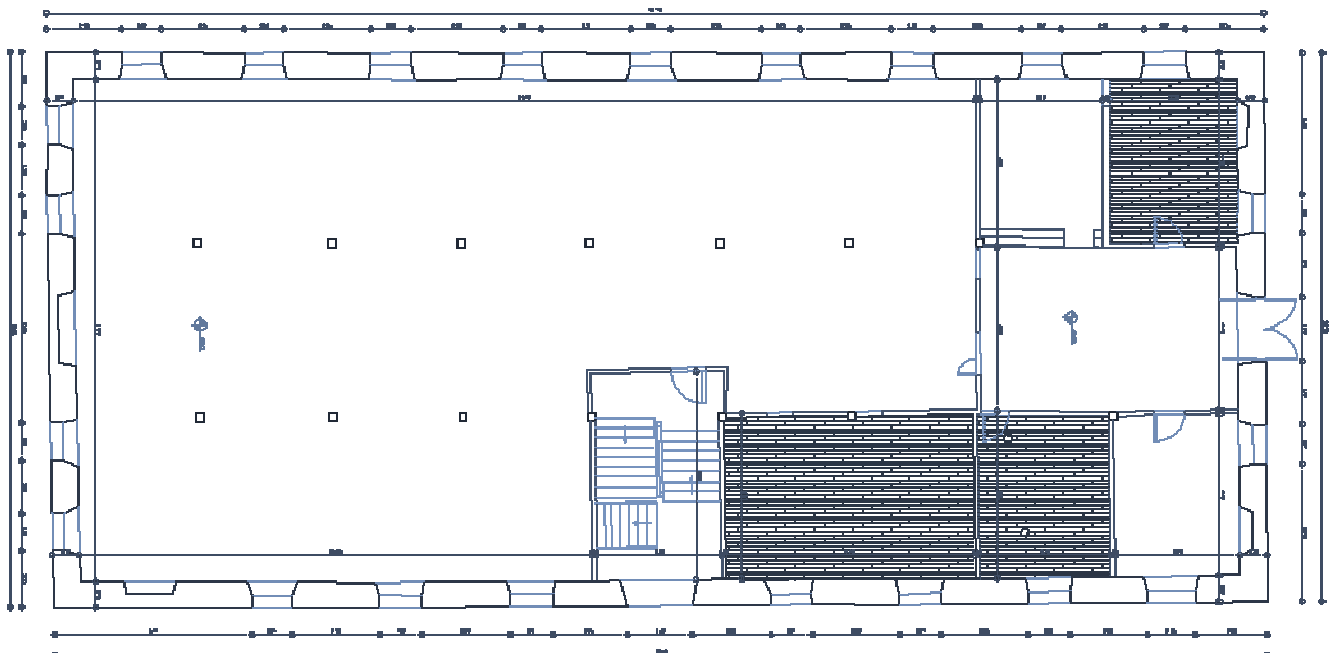
Ø ΚΑΤΟΨΕΙΣ

Κάτοψη Υπογείου Β΄ κτιρίου

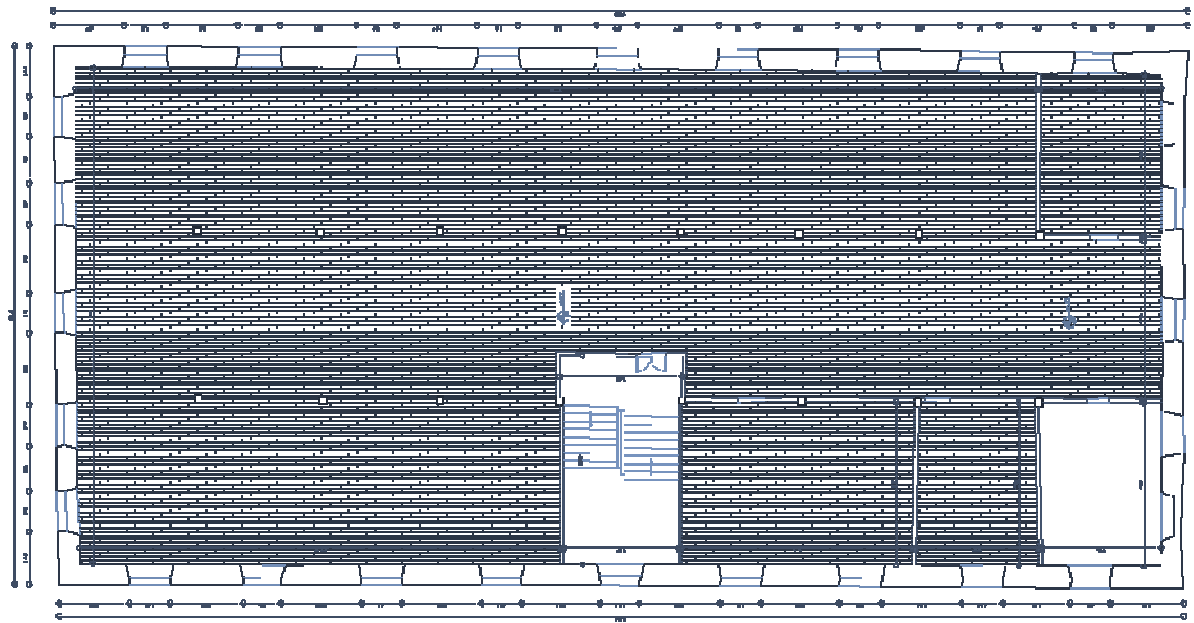

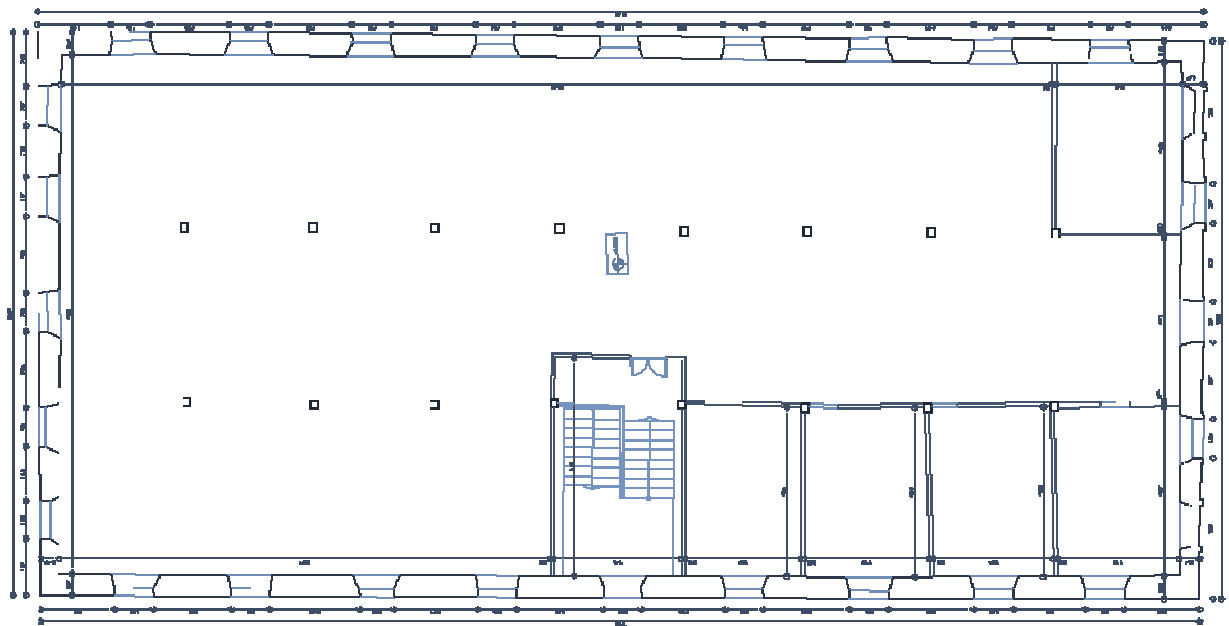
Κάτοψη Ισογείου Β' κτιρίου

Κάτοψη Α Ορόφου Β' κτιρίου

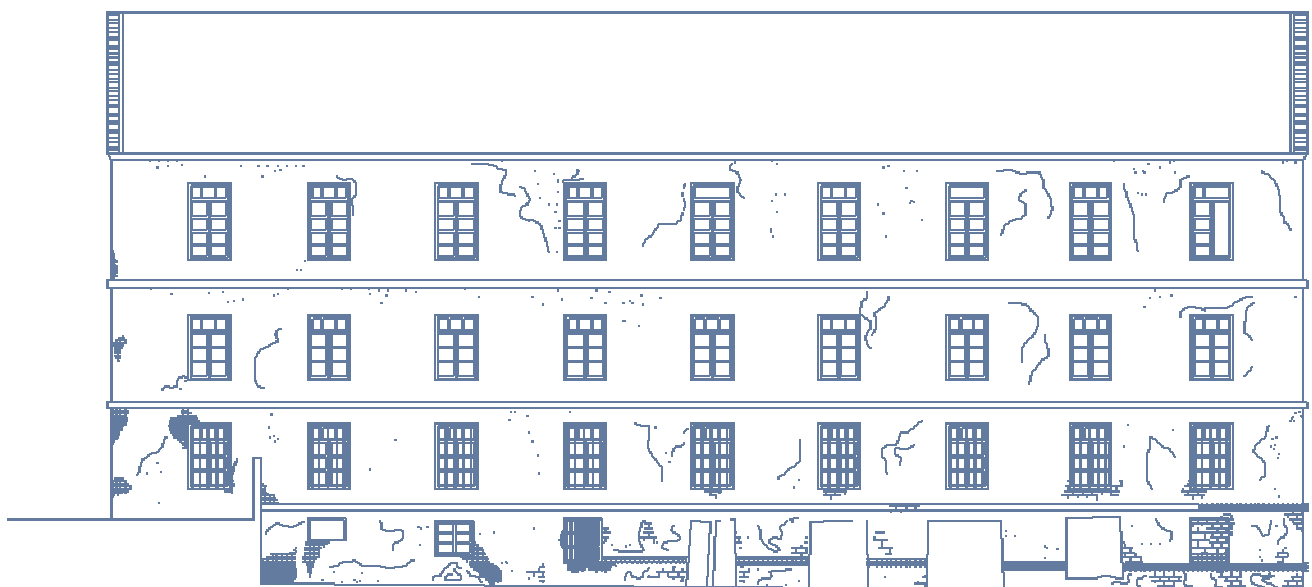
Κάτοψη Β Ορόφου Β' κτιρίου

Ø ΟΨΕΙΣ
Ανατολική Όψη Β' κτιρίου

Ανατολική Όψη Β' κτιρίου

Νότια Όψη Β' κτιρίου

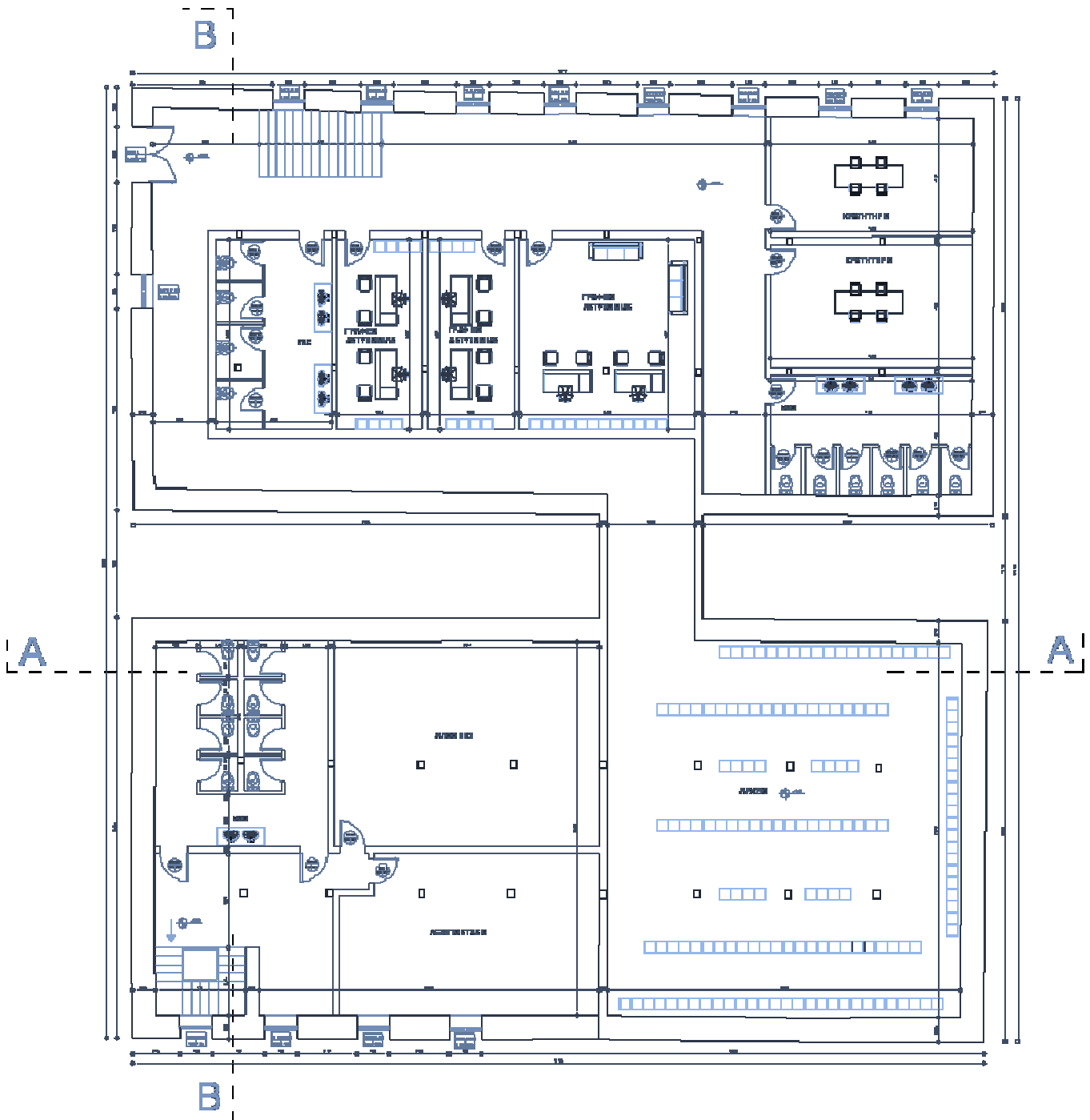
	ΡΩΓΜΕΣ
	ΥΓΡΑΣΙΑ
	ΑΠΟΚΟΛΛΗΣΗ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

Βόρεια Όψη Β' κτιρίου

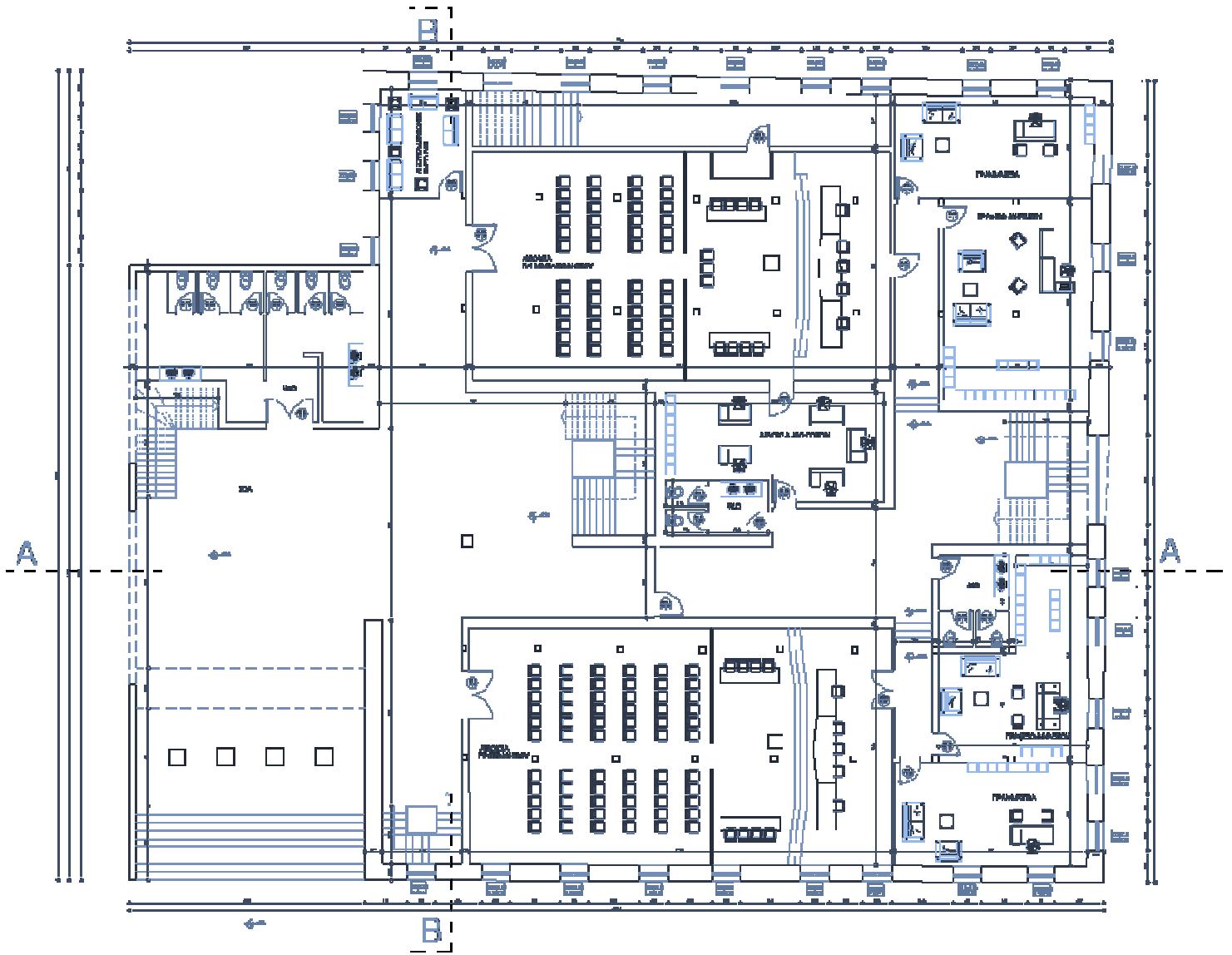

6.2 ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ Ø ΚΑΤΟΨΕΙΣ

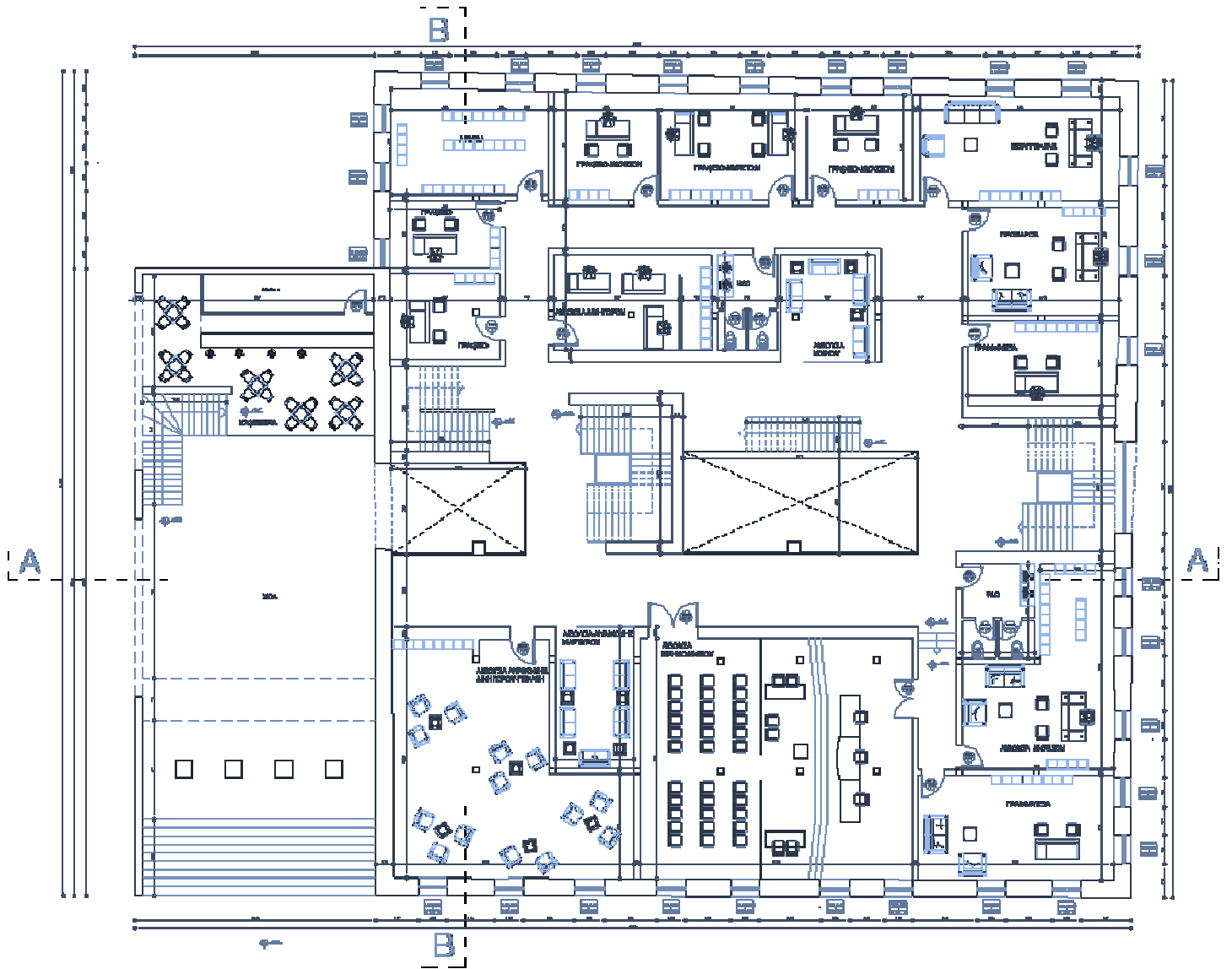
Κάτοψη Υπογείου

Κάτοψη Ισογείου

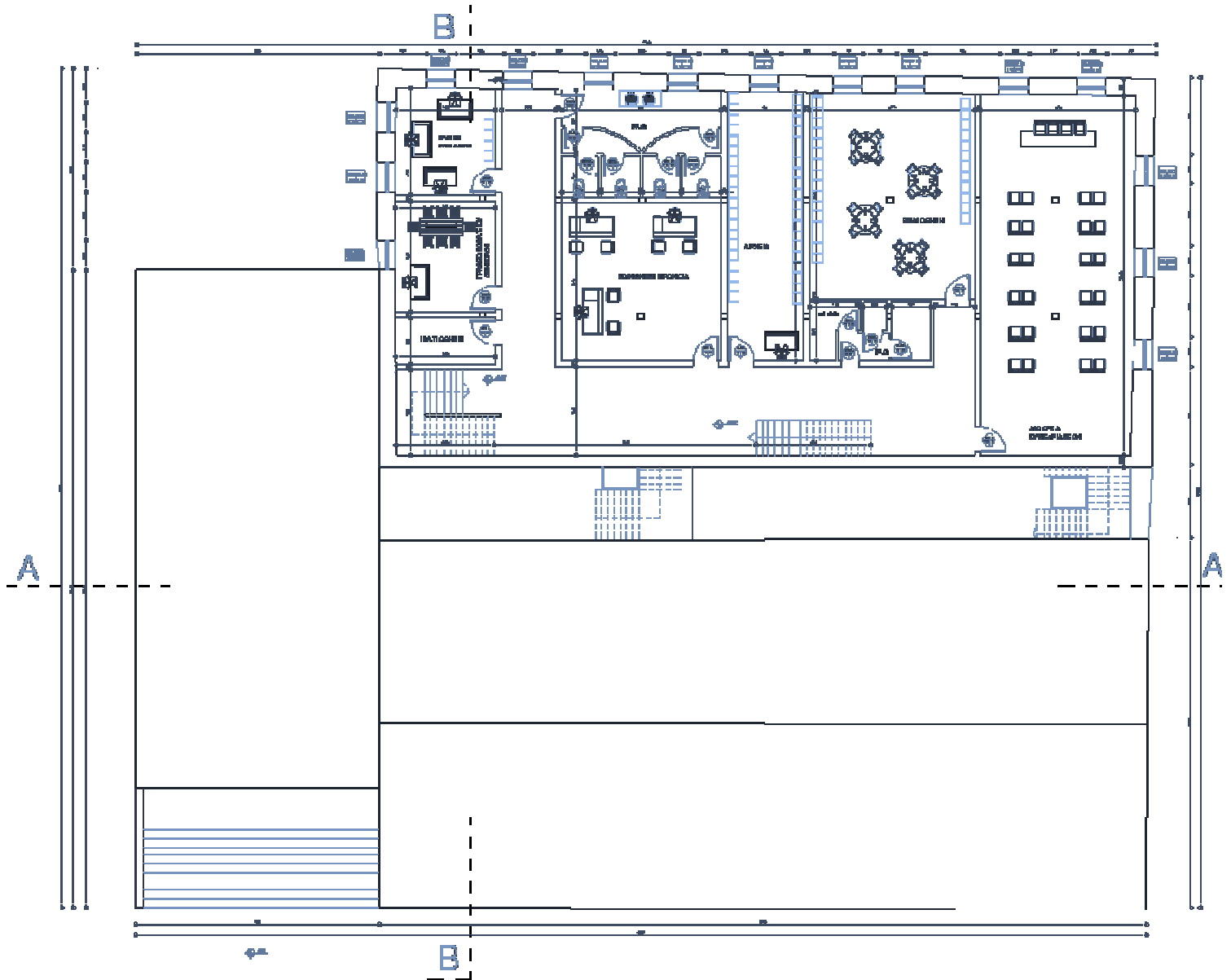

Κάτοψη Α' Ορόφου

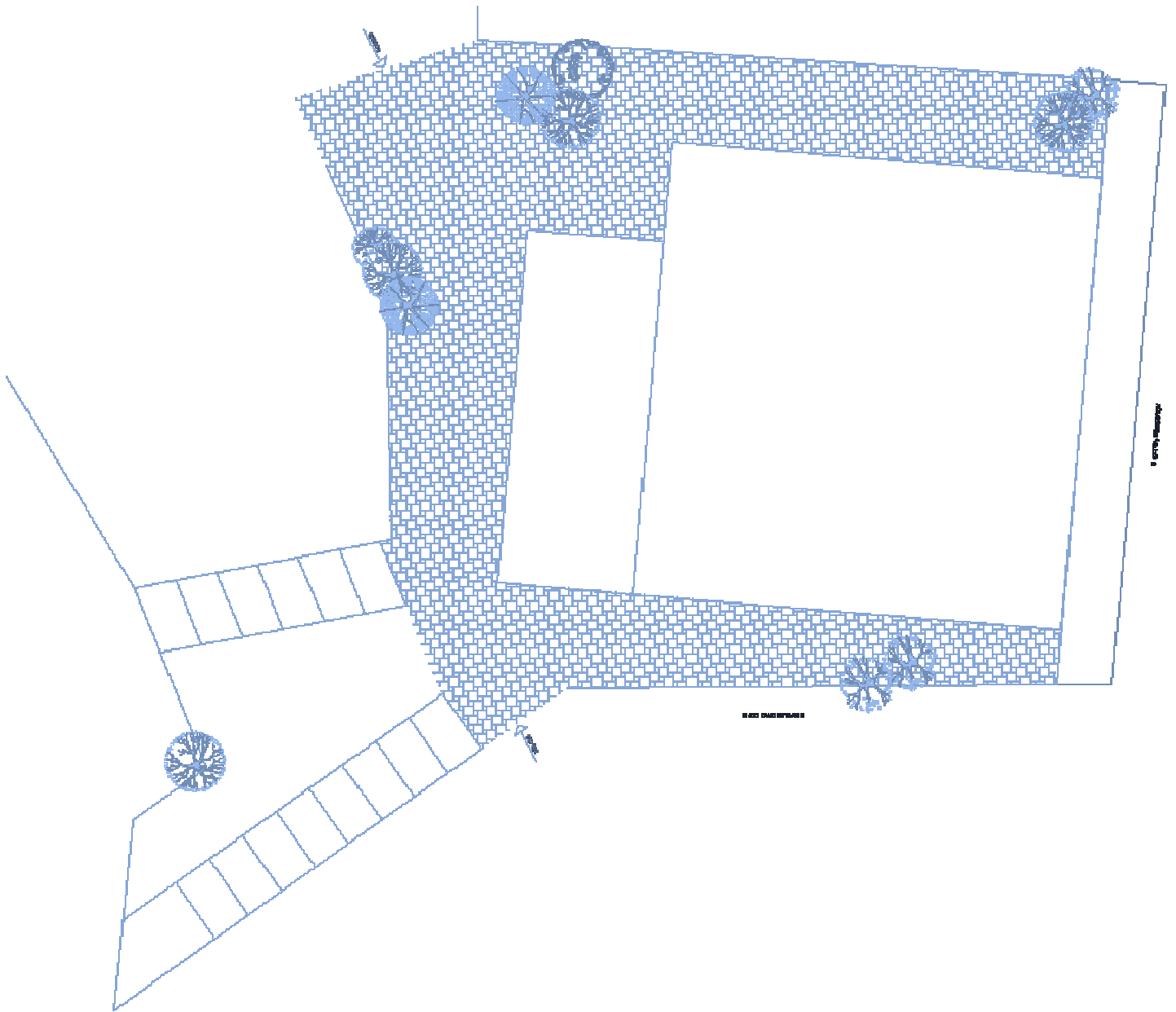

Κάτοψη Β' Ορόφου

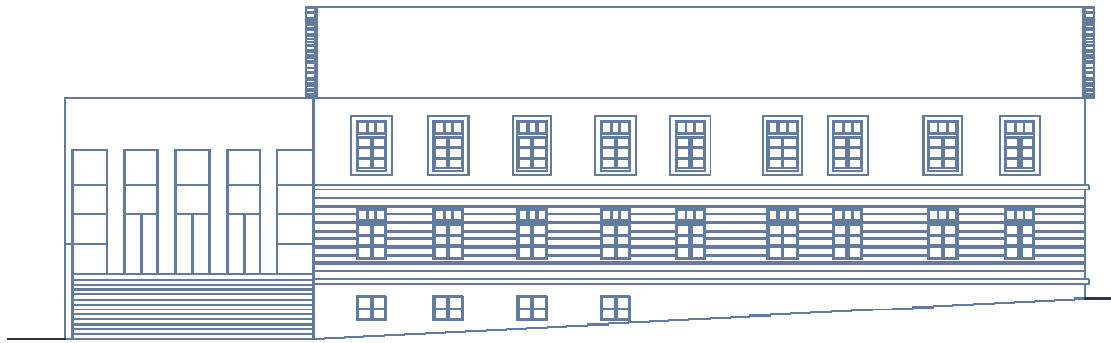

Κάτοψη Περιβάλλοντα Χώρου

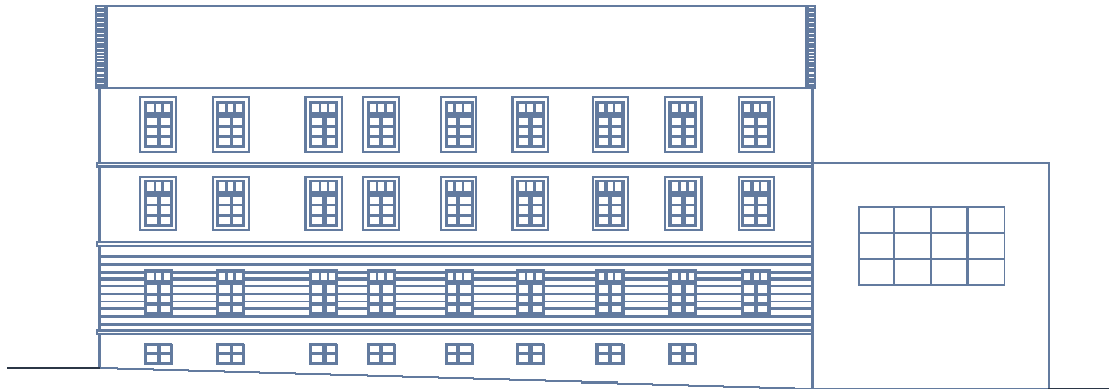

Ø ΟΨΕΙΣ

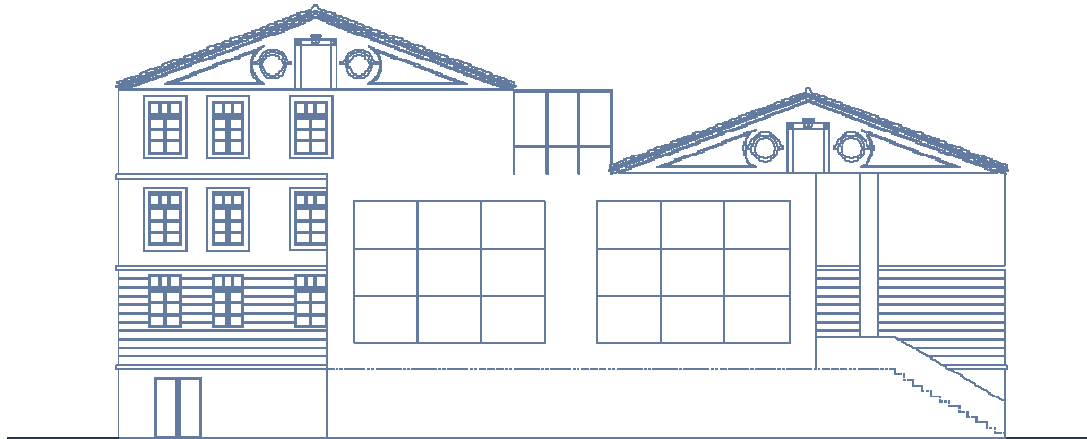
Ανατολική Όψη

Δυτική Όψη

Νότια Όψη

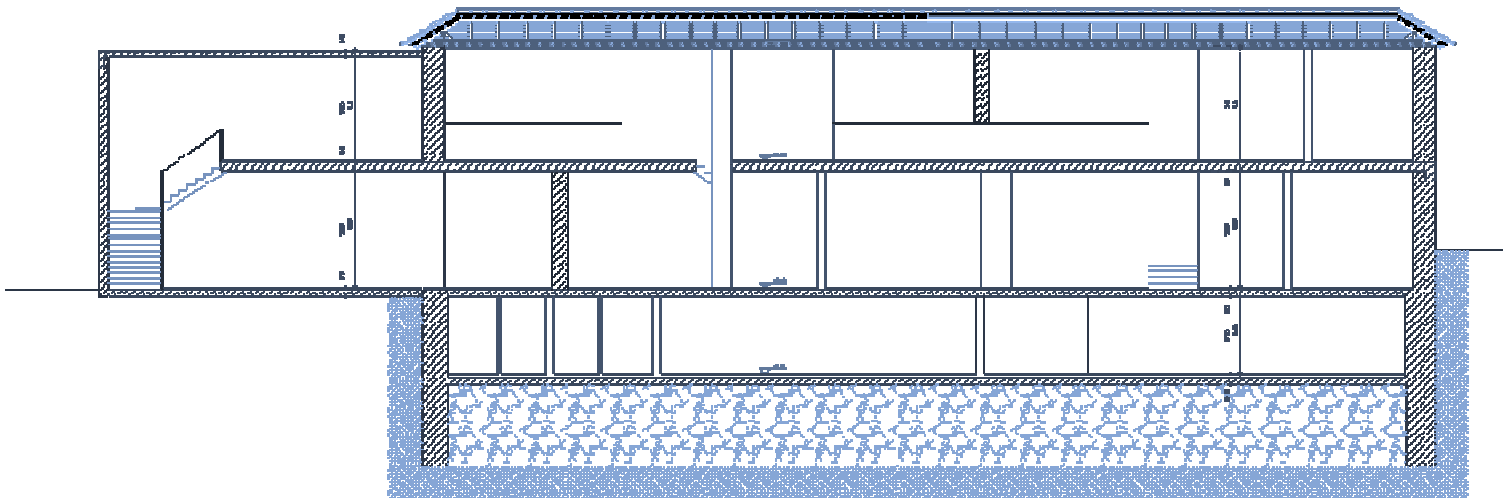

Βόρεια Όψη

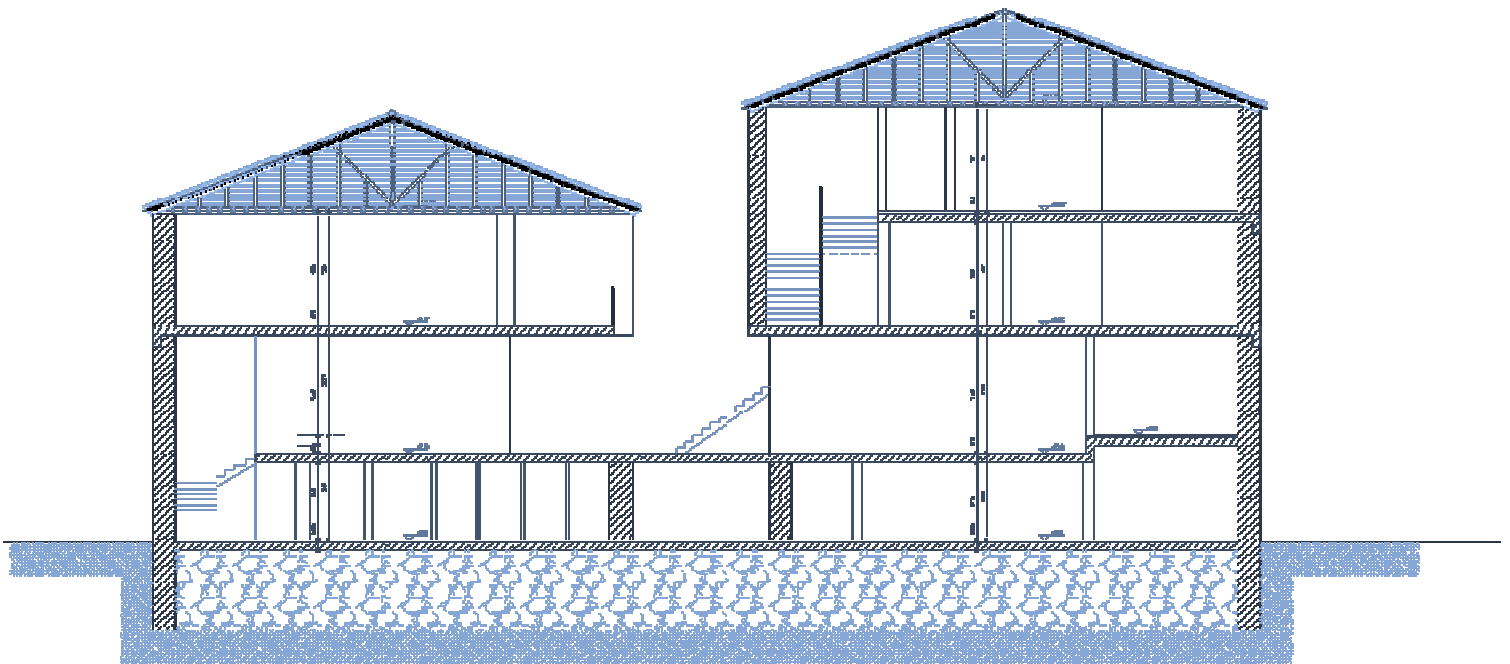

Ø TOMEΣ

Τομή Α-Α

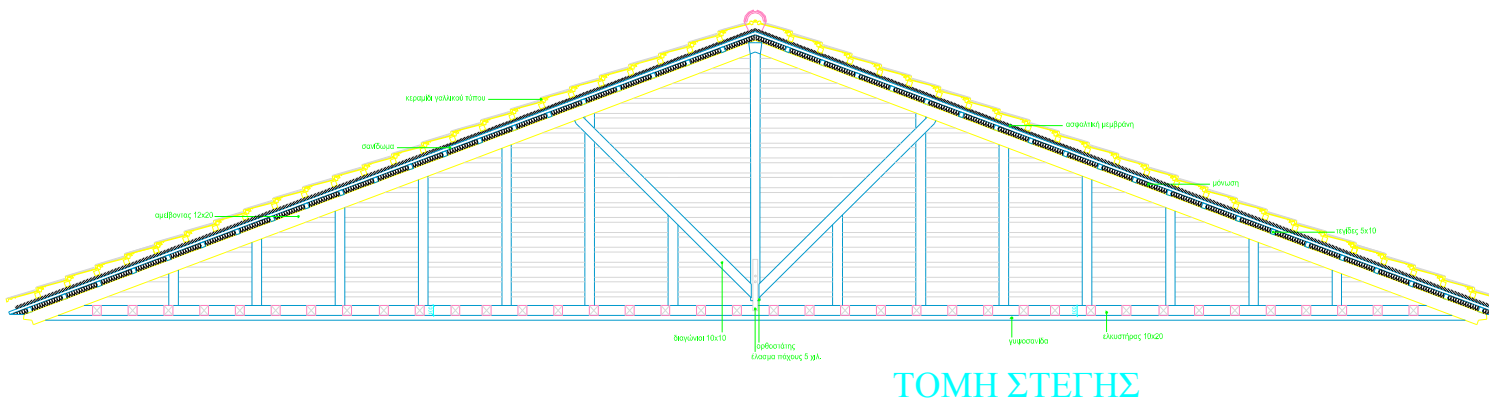

Τομή Β-Β

Ø ΛΕΙΠΤΟΜΕΡΕΙΑ

Λεπτομέρεια ζευκτών Στέγης

Ø ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-ΡΥΜΟΤΟΜΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ-ΑΞΙΟΛΟΓΑ ΚΤΙΡΙΑ
(αναπτυξιακή Κιλκίς)